

KESKI-SUOMEN LIITTO

Keski-Suomen kuntien tilinpäätöskooste 2022

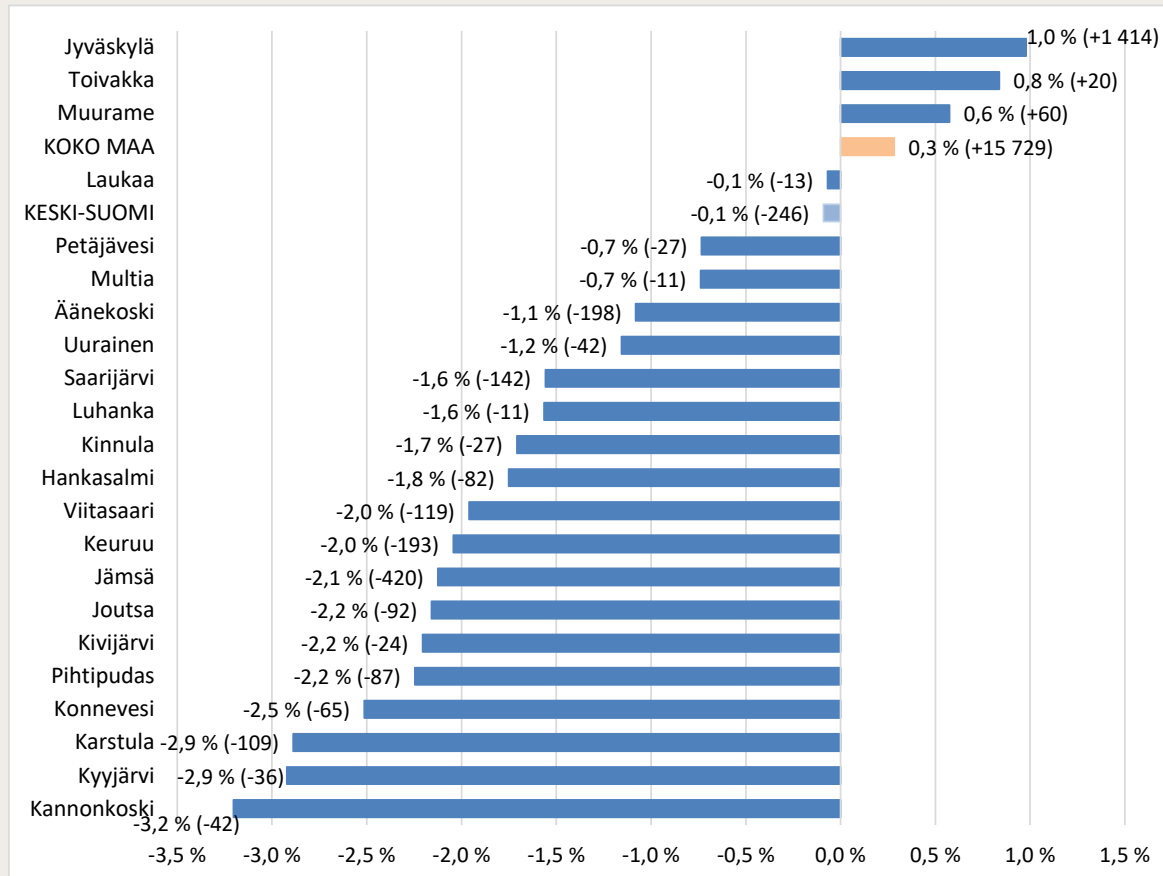
Pohjatietojen lähde: VM, <https://vm.fi/kuntien-tilinpaatoskortti>

4.8.2023

Kirsi Mukkala, kirsi.mukkala@keskisuomi.fi

Väestömäärän vuosimuutos kunnittain 2022, % (suluissa muutos henkilömääränä)

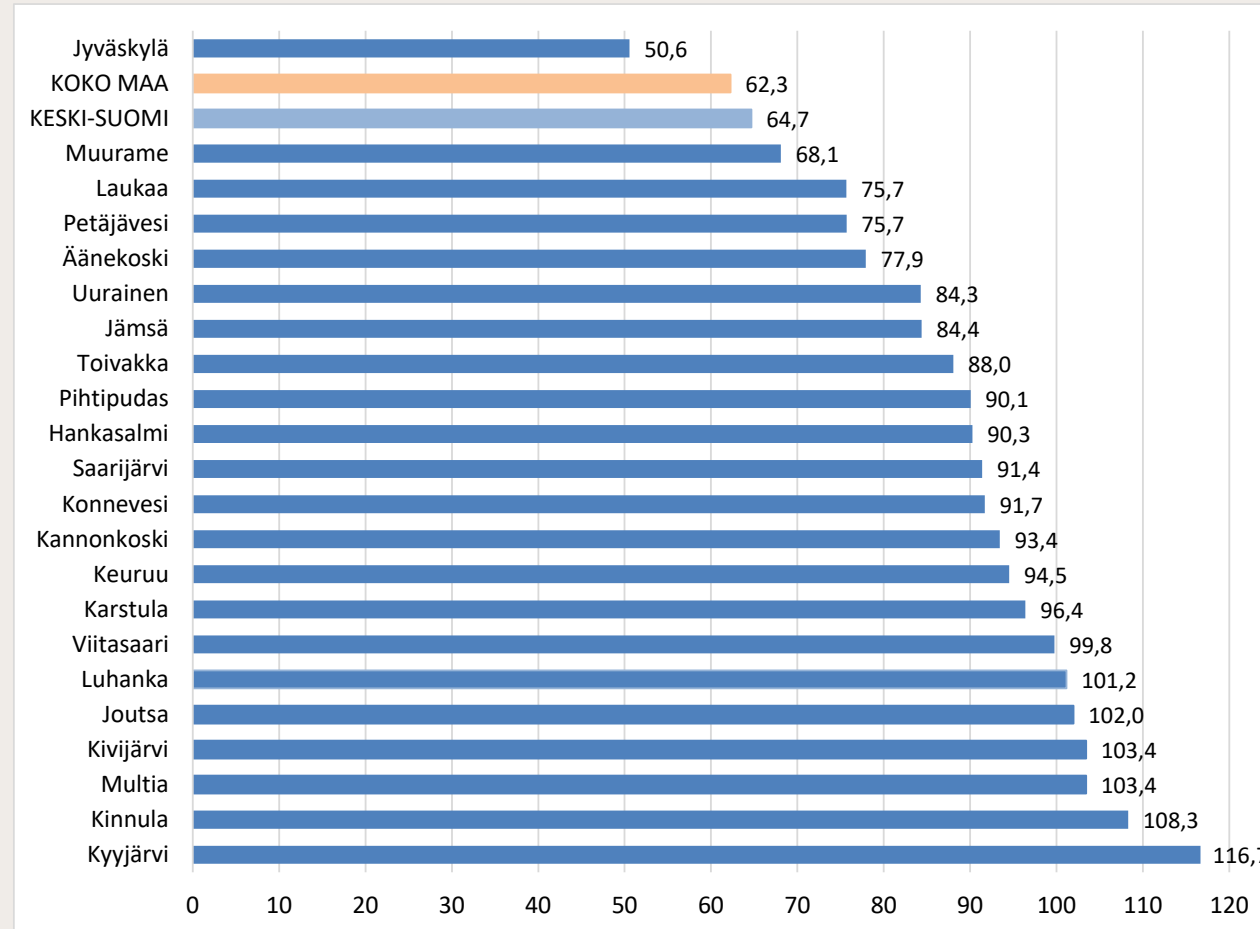
Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne

Väestö 31.12.2022	
KOKO MAA	5 563 970
KESKI-SUOMI	272 437
Jyväskylä	145 887
Jämsä	19 347
Laukaa	18 775
Äänekoski	18 120
Muurame	10 486
Keuruu	9 250
Saarijärvi	8 975
Viitasaari	5 951
Hankasalmi	4 601
Joutsa	4 171
Pihtipudas	3 786
Karstula	3 665
Petäjävesi	3 651
Urainen	3 592
Konnevesi	2 521
Toivakka	2 407
Kinnula	1 554
Multia	1 477
Kannonkoski	1 269
Kyyjärvi	1 196
Kivijärvi	1 064
Luhanka	692

Väestöllinen huoltosuhde 2022, %

Alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde työkäiseen (15-64 v.) väestöön

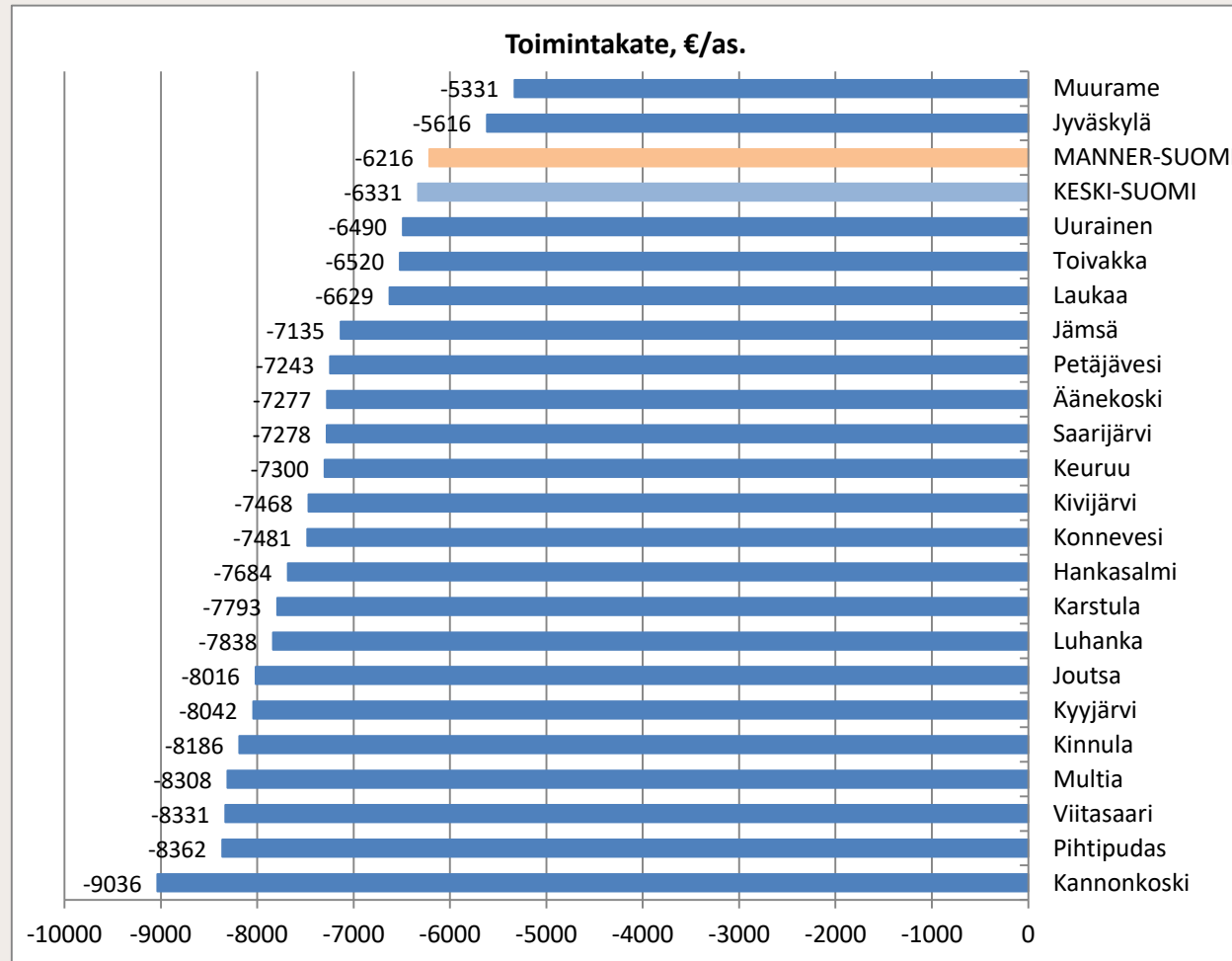

KESKI-SUOMEN LIITTO

PERUSKUNTIEN TUNNUSLUKUJA

Toimintakate 2022, €/as.

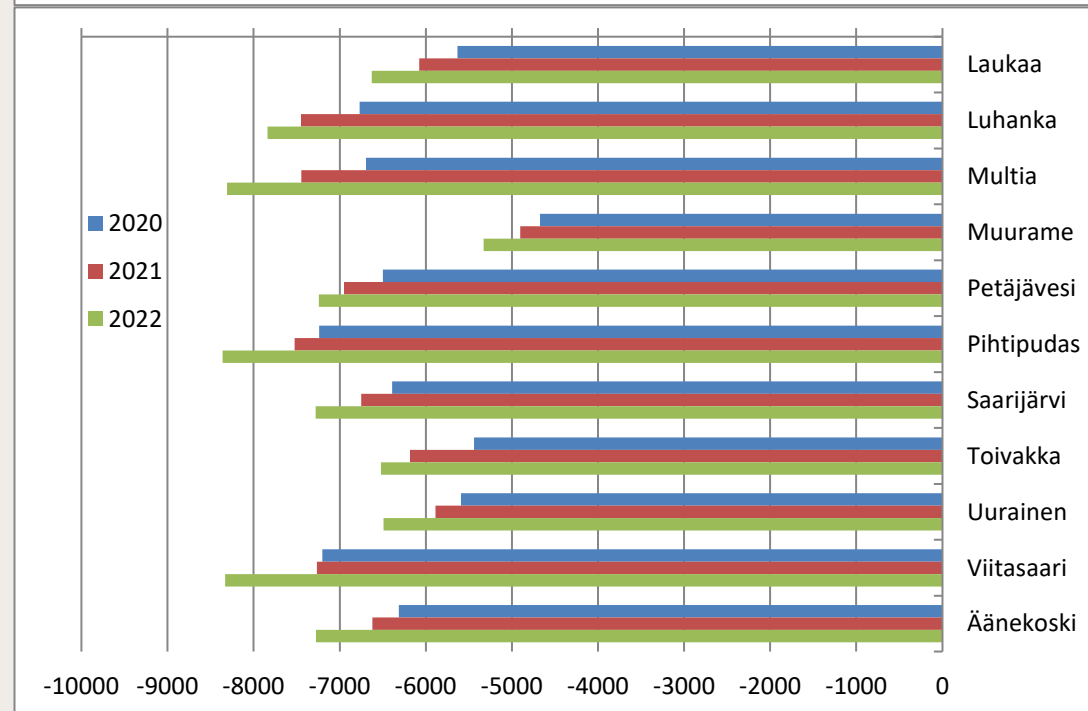
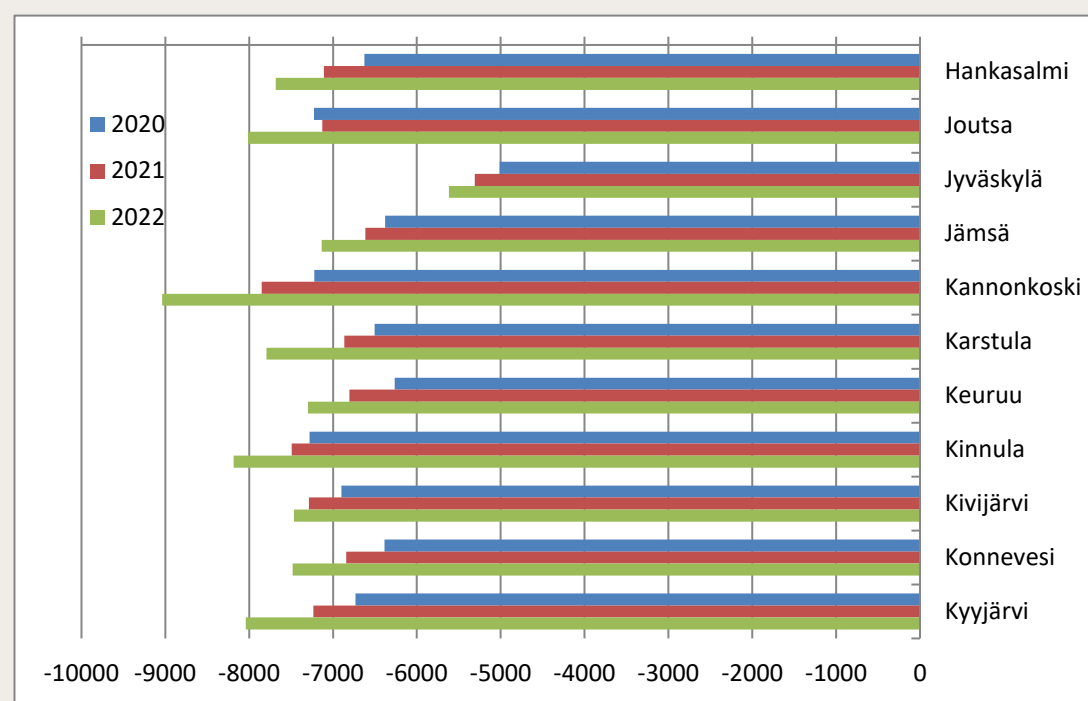

Toimintakate – toimintatuottojen ja -kulujen erotus – on Keski-Suomessa maakuntien seitsemänneksi pienin. Kuntien väliset erot ovat kuitenkin suuret. Vain kaksi kuntaa alittaa koko maan tason.

Toimintakate 2020-2022, €/as.

Toimintakate jatkoi vuonna 2022 heikkenemistään edellisvuoden tahdissa Keski-Suomessa. Toimintakate heikkeni kaikissa Keski-Suomen kunnissa.

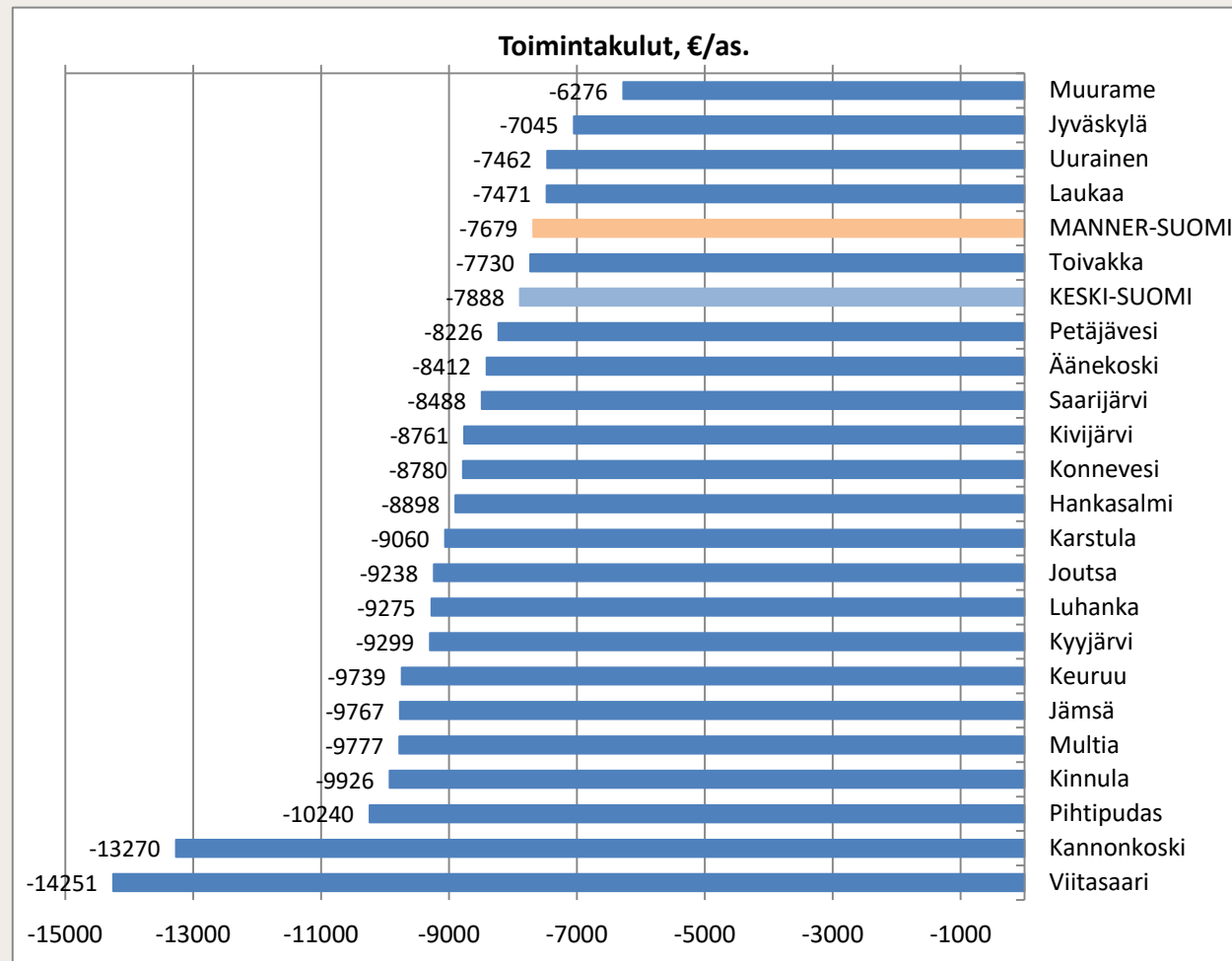
Taustalla oli jo toista vuotta peräkkäin jatkunut toimintamenojen reipas 7 %:n kasvu, joka heikensi toimintakatetta toimintatuottojen noususta huolimatta.

KESKI-SUOMEN LIITTO

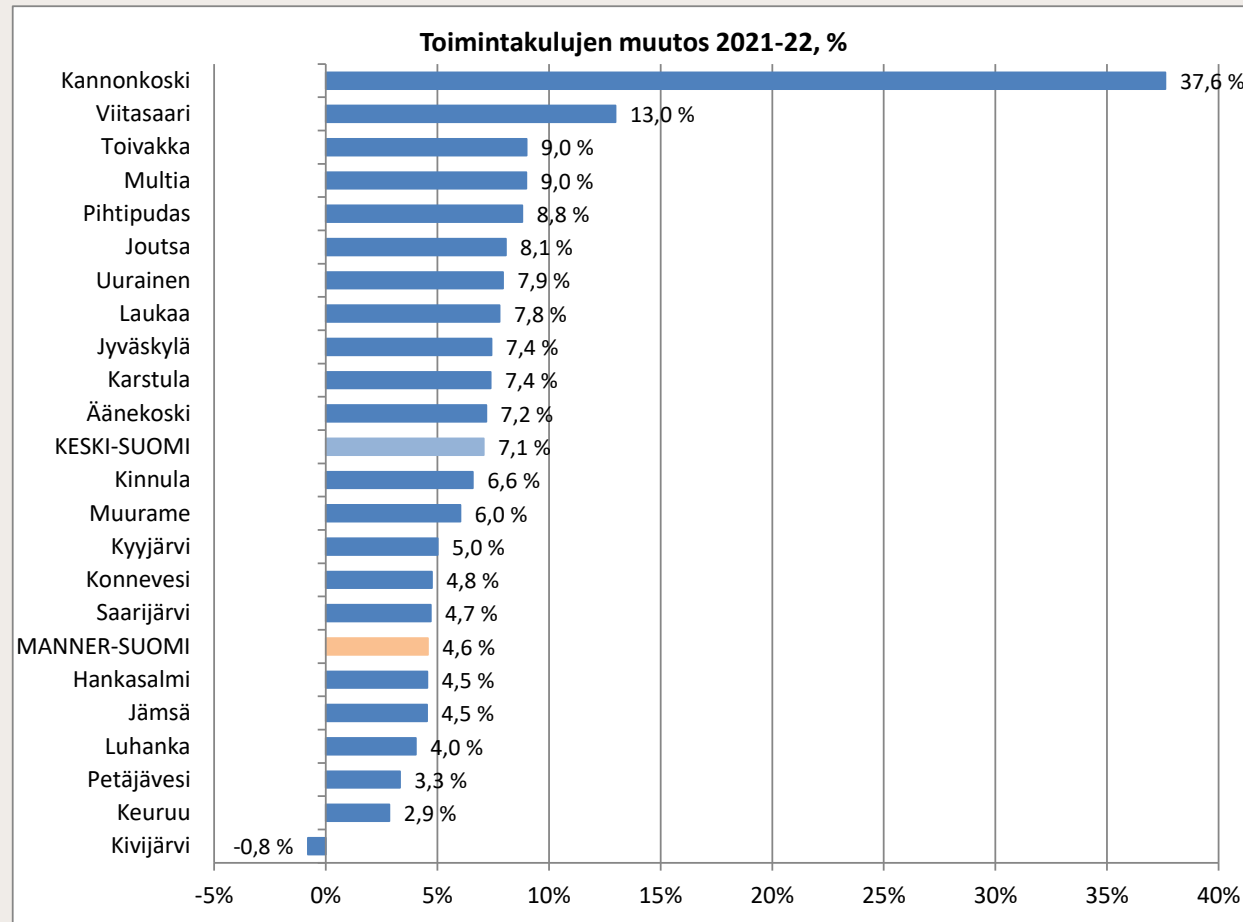

Toimintakulut 2022, €/as.

Toimintakulujen muutos 2021-22, %

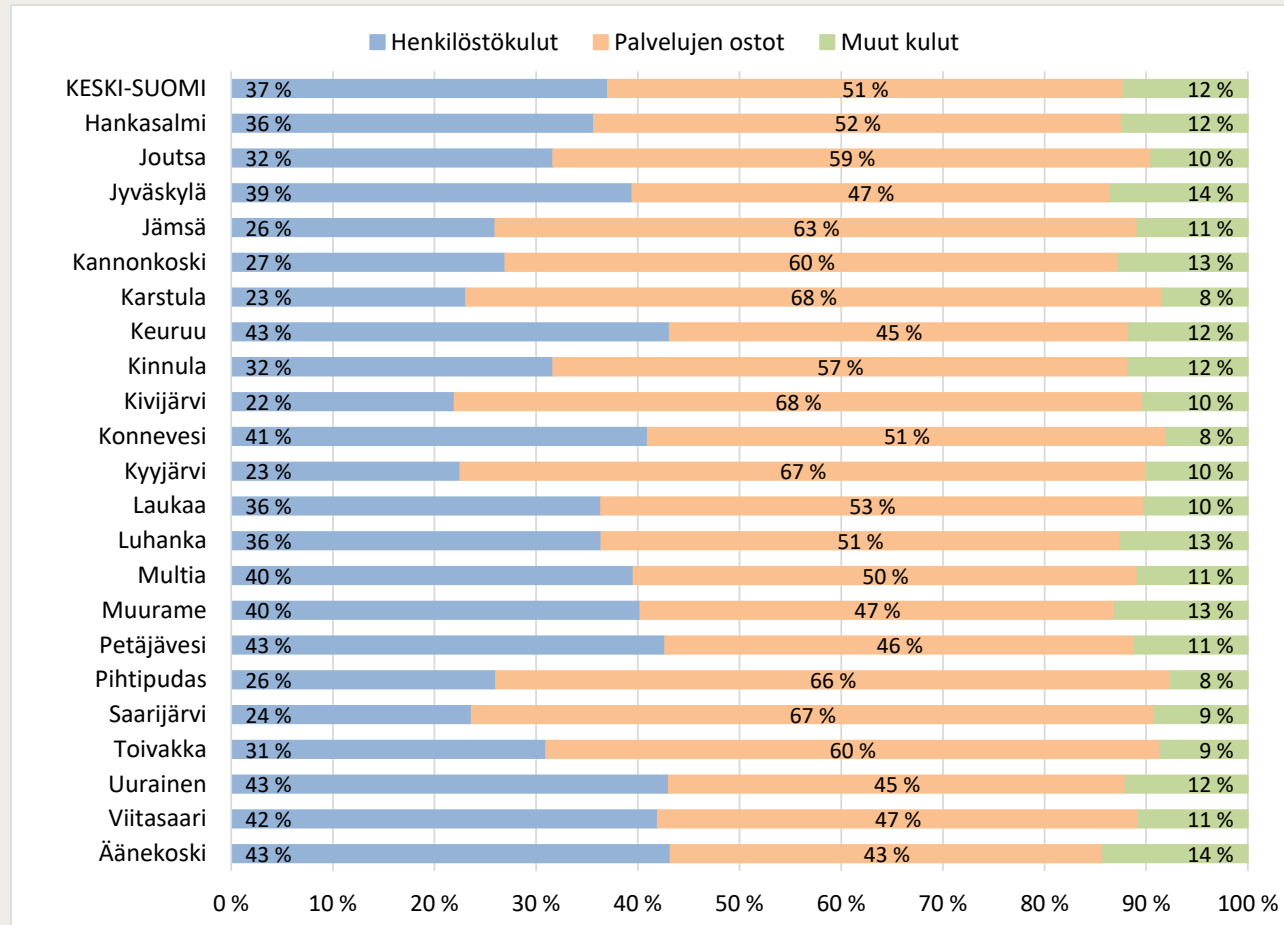

Toimintakulut kasvoivat Keski-Suomessa reilusti vuonna 2022. Taustalla on mm. sote-menojen kasvu ja palveluostojen kohonneet kustannukset.

Henkilöstömenot kasvoivat Keski-Suomen kunnissa yhteensä +38 M€ (+5,1 %), **palvelujen ostot** +94 M€ (+9,4 %) ja **muut kulut** (aineet, tarvikkeet ja tavarat; avustukset; muut kulut) +9 M€ (+3,7 %).

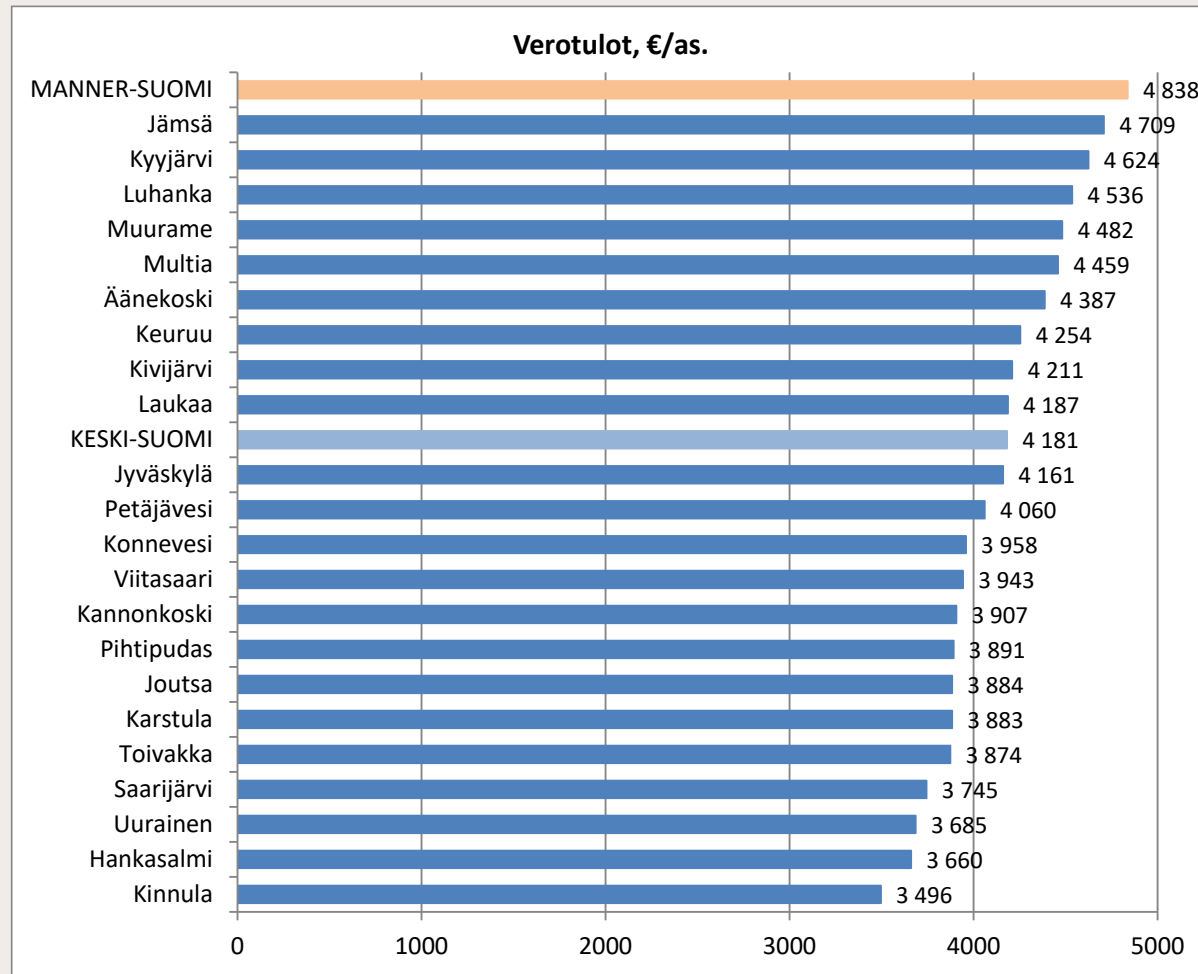

Toimintakulujen rakenne 2022, %

Verotulot 2022, €/as.

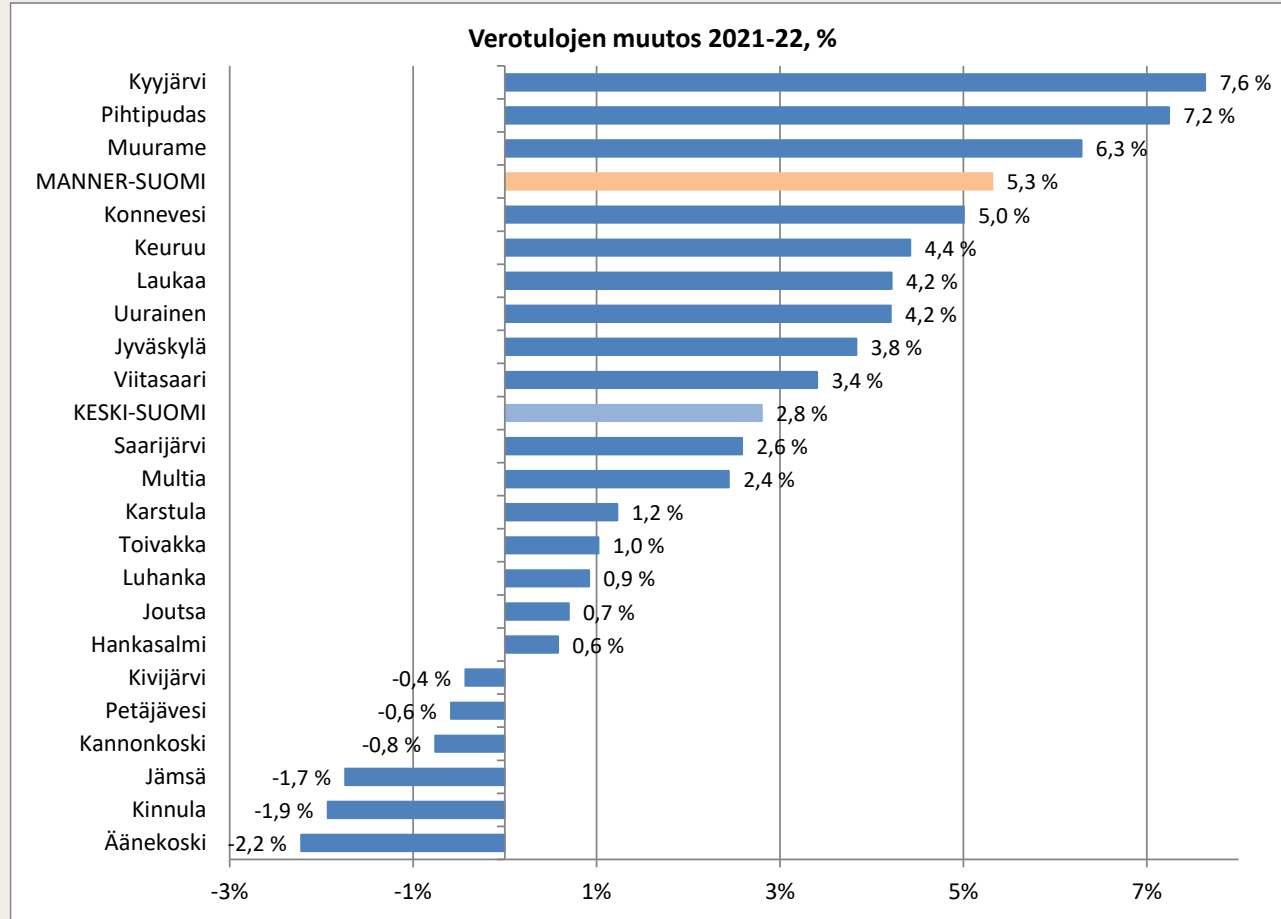

Keski-Suomessa verotulot asukasta kohden ovat maakuntien alhaisimpien joukossa. Vuonna 2022 kaikissa maakunnan kunnissa verotulot asukasta kohden alittivat koko maan tason.

Keski-Suomen kuntien verotulot kattoivat 4,3 % Manner-Suomen kuntien verotuloista.

Verotulojen muutos 2021-22, %

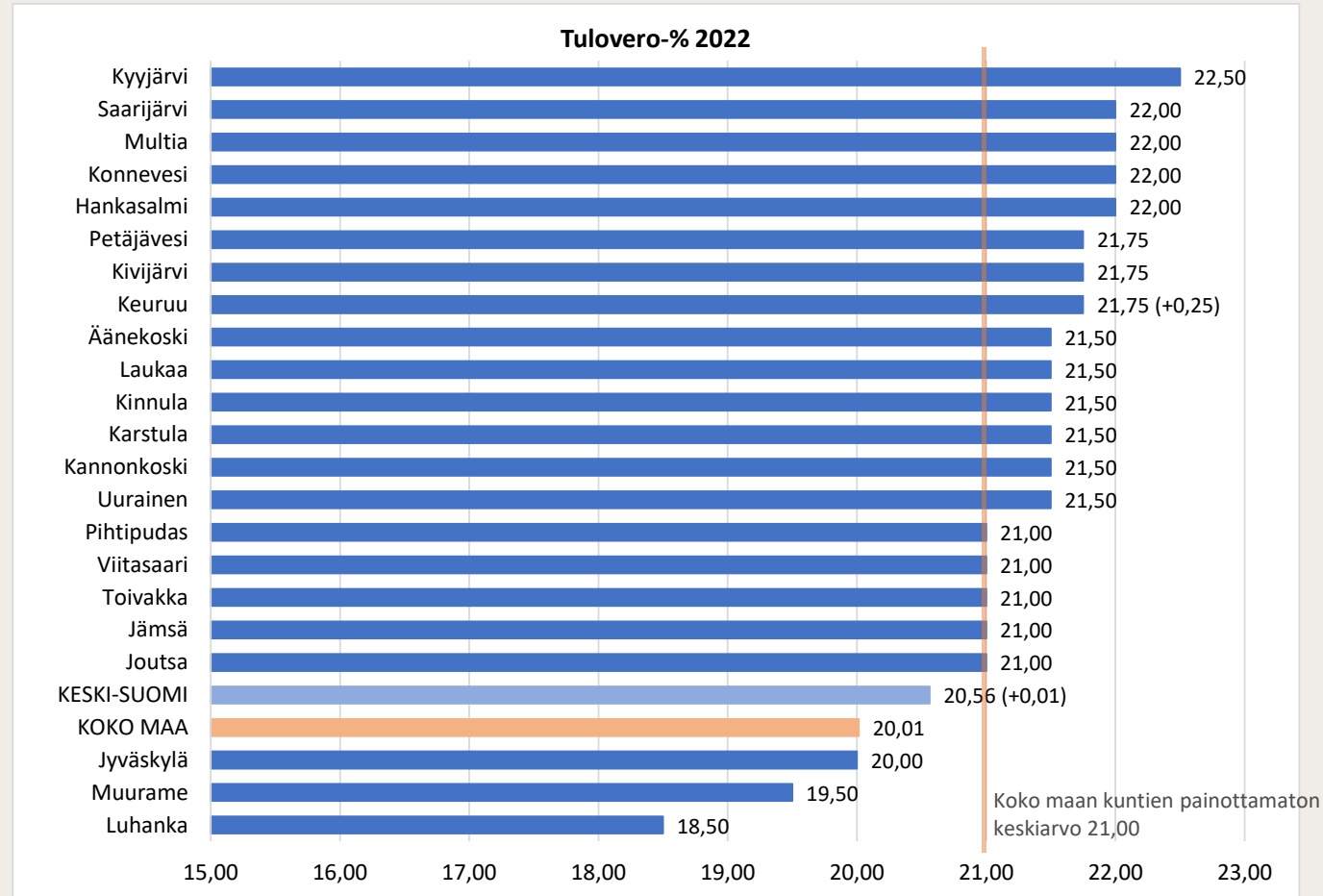

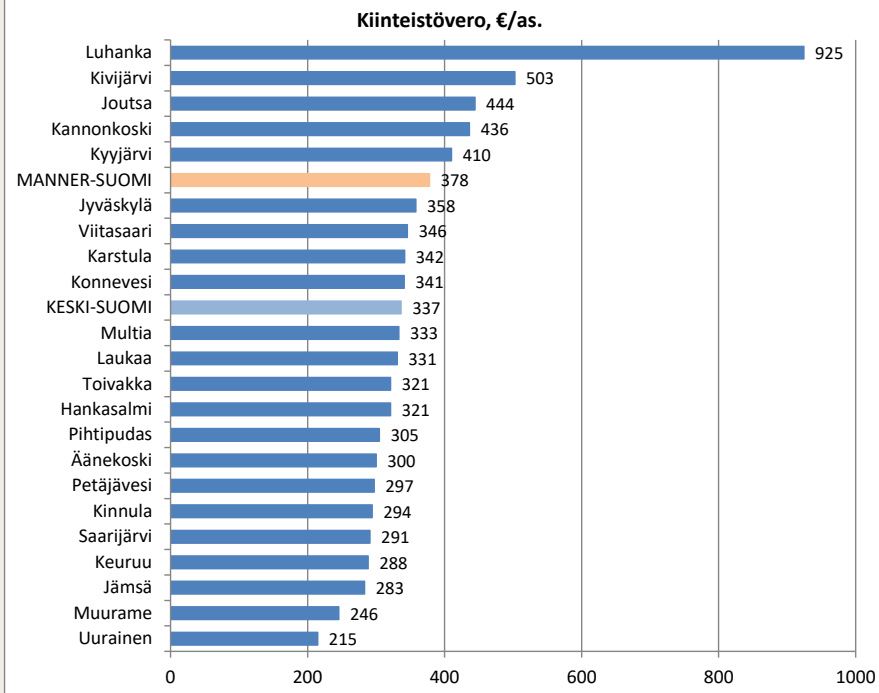
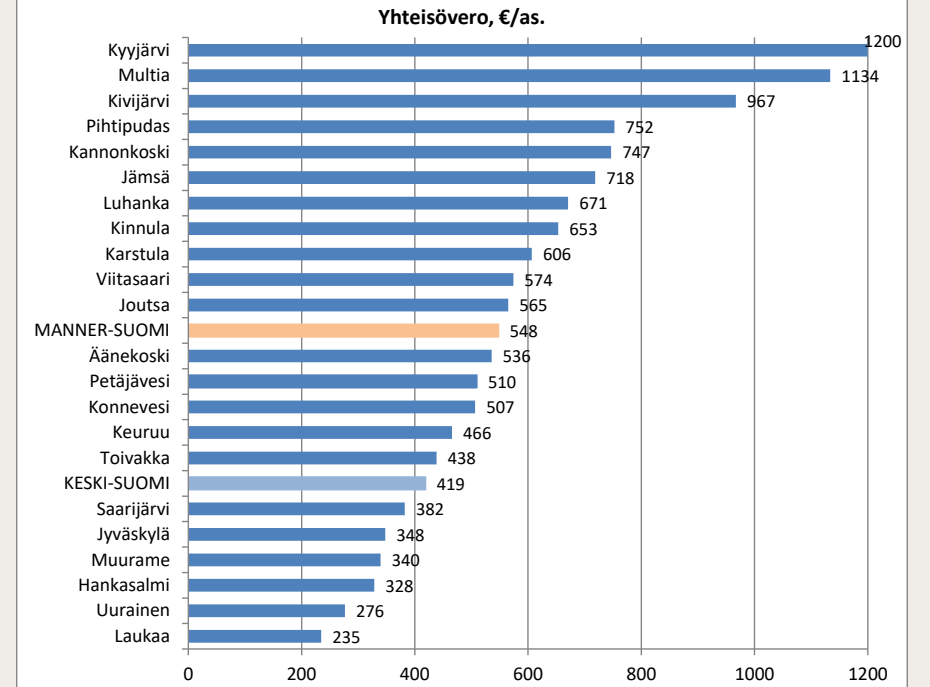
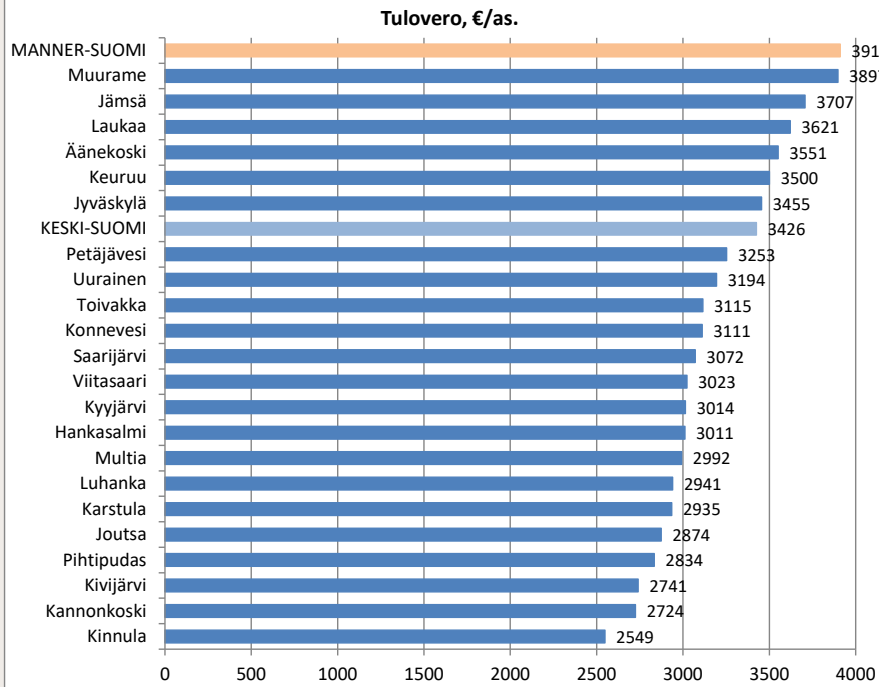
Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut verotulot kasvoivat vuonna 2022, mutta koko maata hitaammin. Verotulojen kehitys vaihteli kuntien välillä ja muutamissa kunnissa verotulot vähenivät.

Kunnallisverotulot: Keski-Suomi +3,1 %
(Manner-Suomi +5,0 %)
Yhteisöverotulot: +1,9 % (+6,5 %)
Kiinteistöverotulot: +1,4 % (+6,3 %)

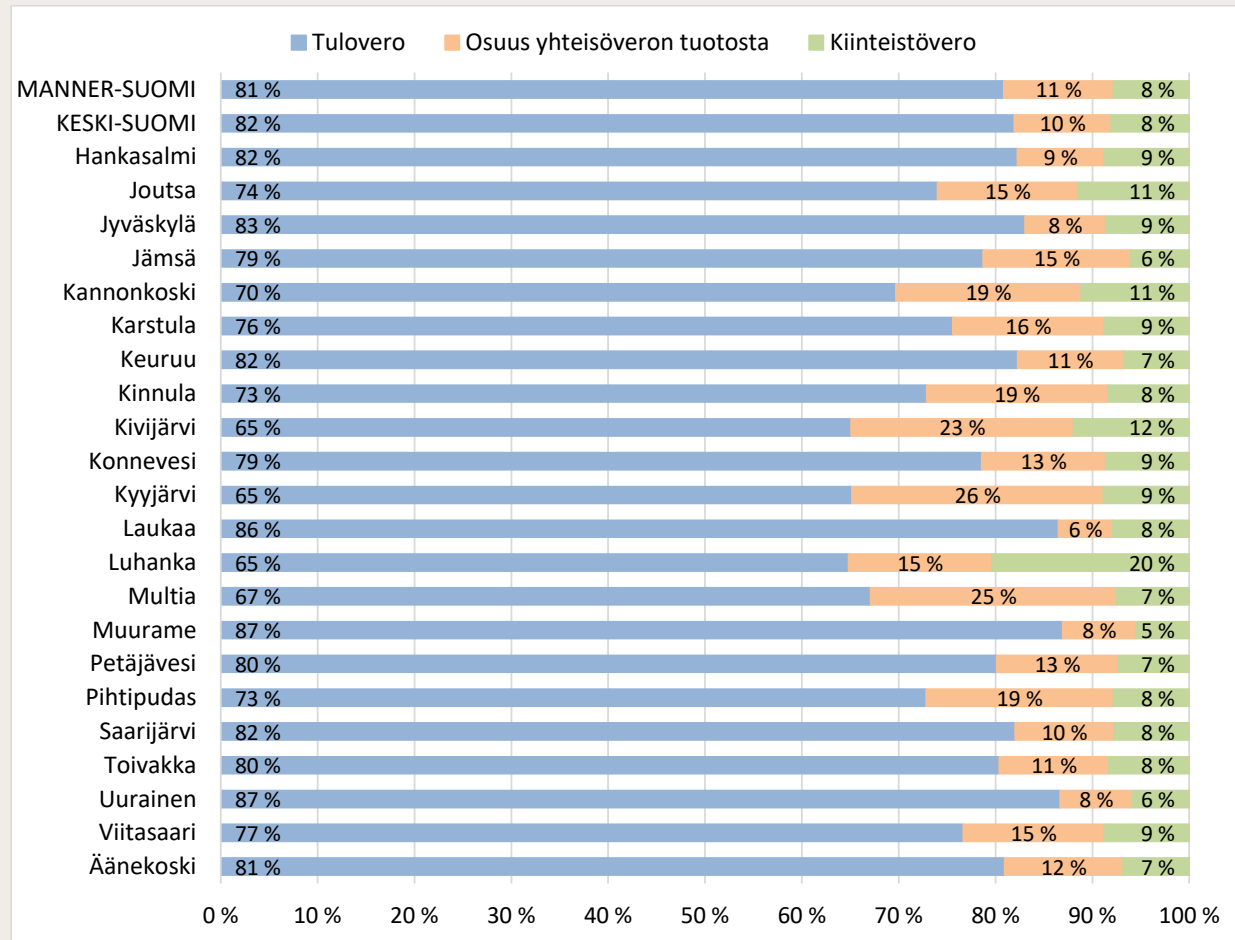
Tulovero-% 2022 (suluissa muutos edellisvuoteen, %-yksikköä)

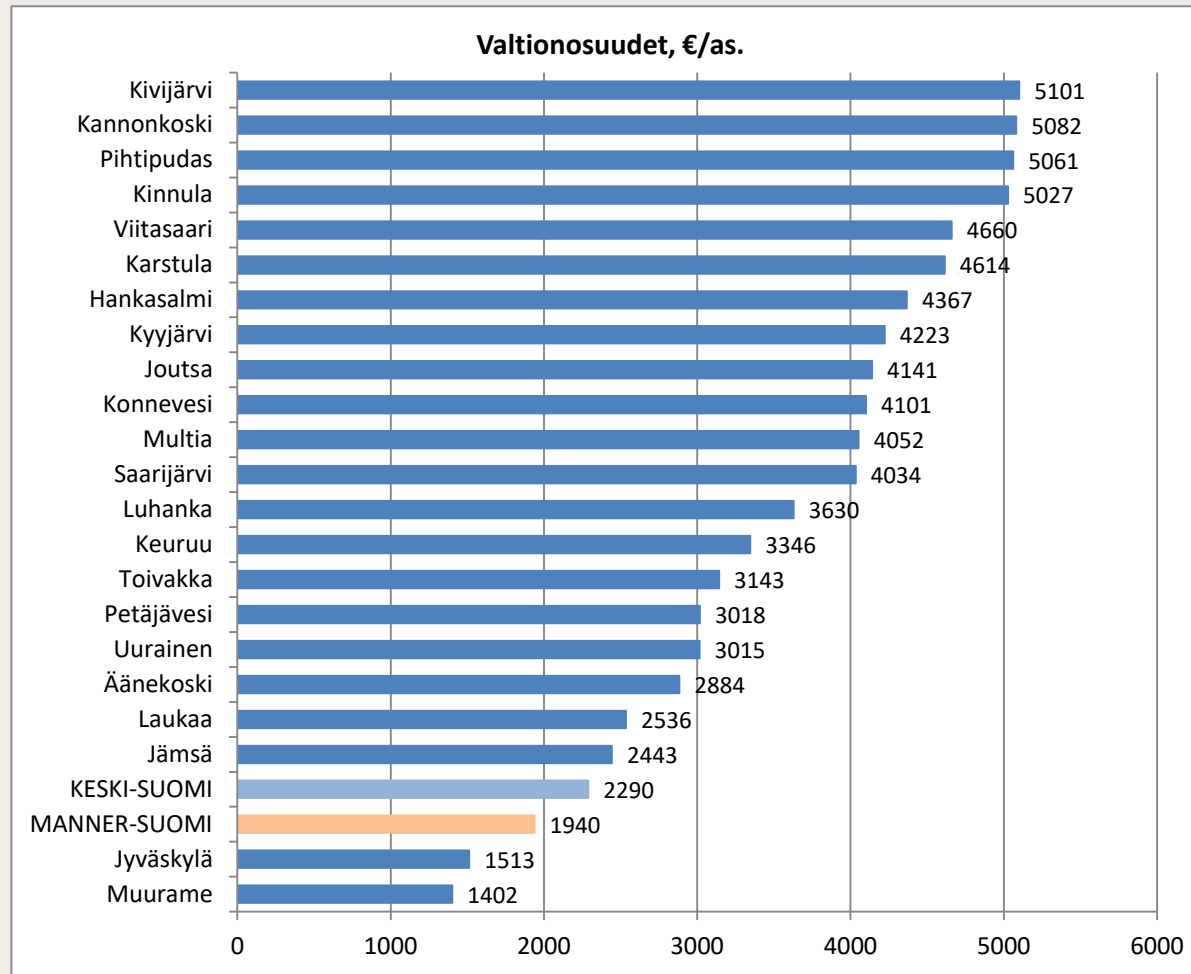

Eri verolajien osuus verotuloista 2022, %

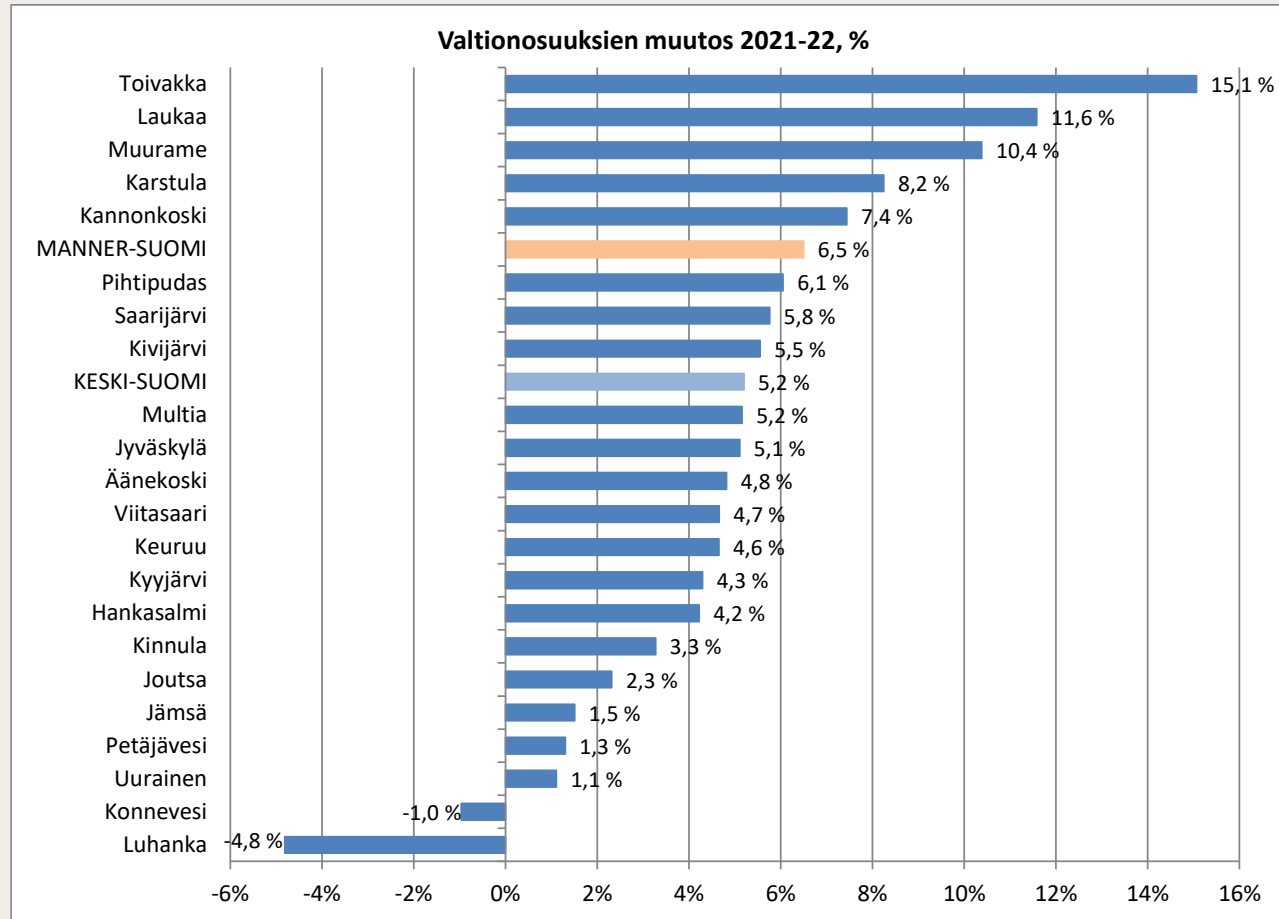

Valtionosuudet 2022, €/as.

Valtionosuuksien muutos 2021-22, %

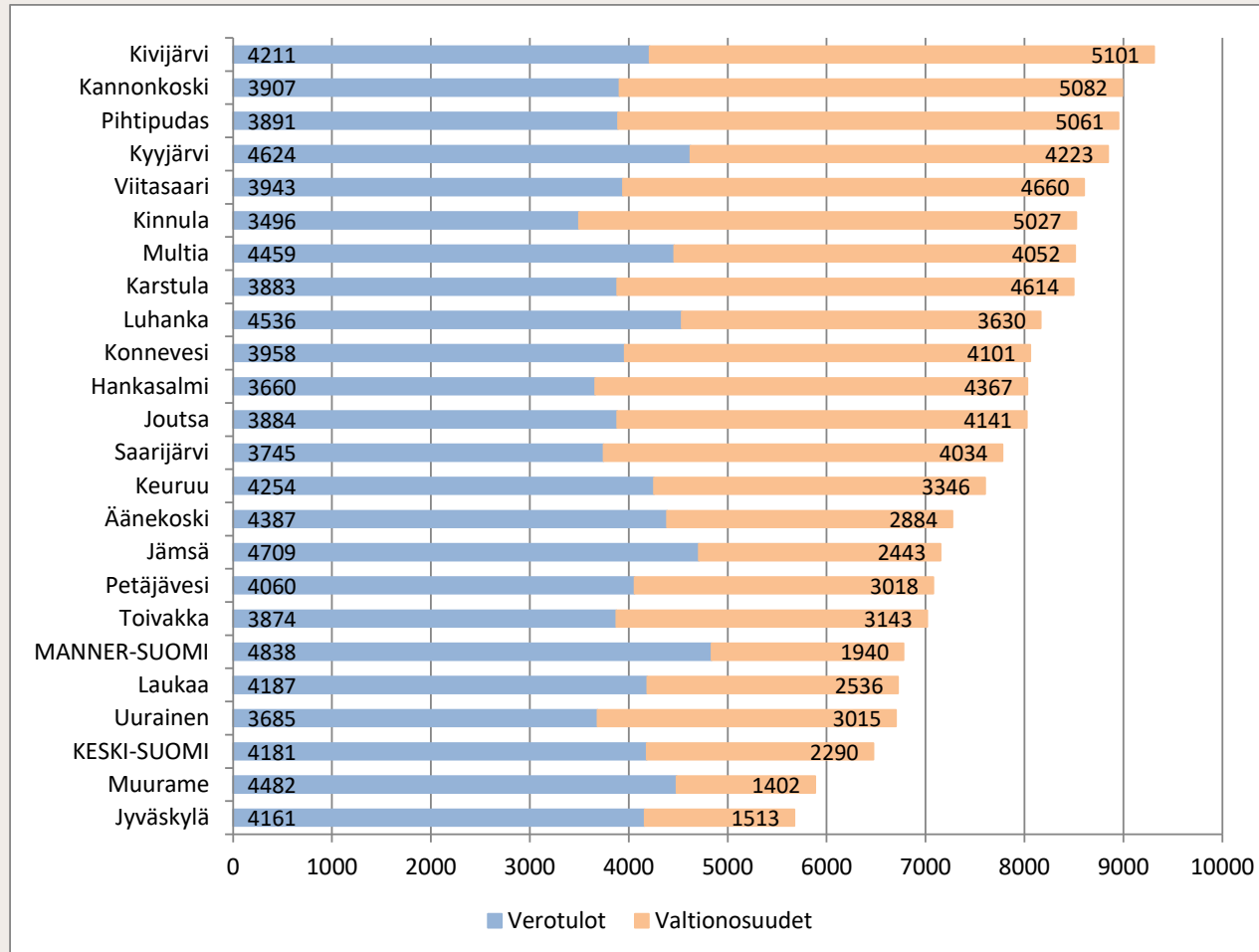

Kuntien valtionosuudet kasvoivat vuonna 2022. Kasvun taustalla oli mm. hallitusohjelman mukaiset tehtävänlaajennukset, valtionosuuksien tason korotus sekä indeksitarkistus.

Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2022 saivat Keski-Suomen kunnista Laukaa (1 M€) ja Toivakka (430 000 €).

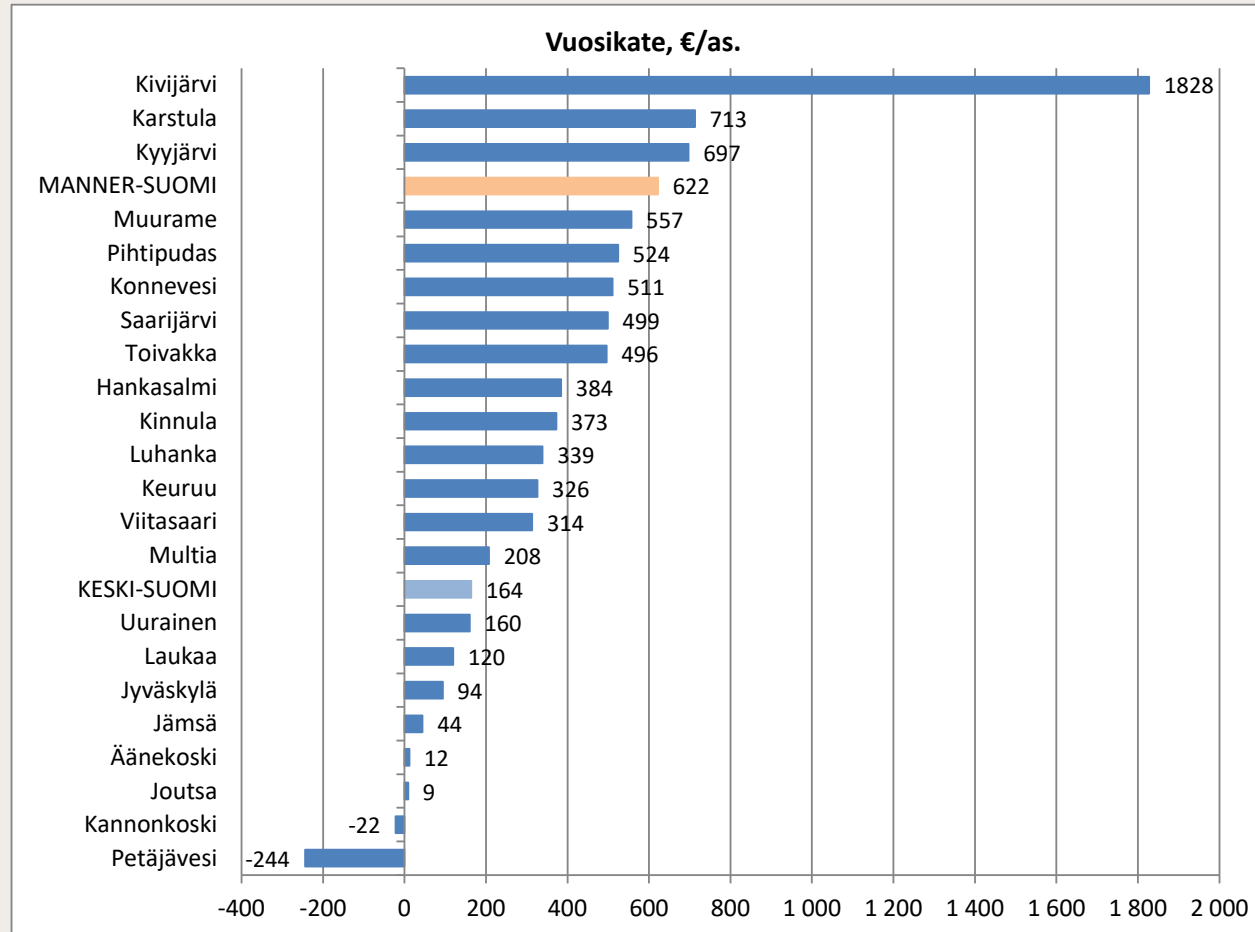
Verotulot ja valtionosuudet 2022, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) kasvoi vuonna 2022 3,6 % edellisvuodesta, mikä jäi jälkeen koko maan 5,7 %:n kasvusta.

Vuosikate 2022, €/as.

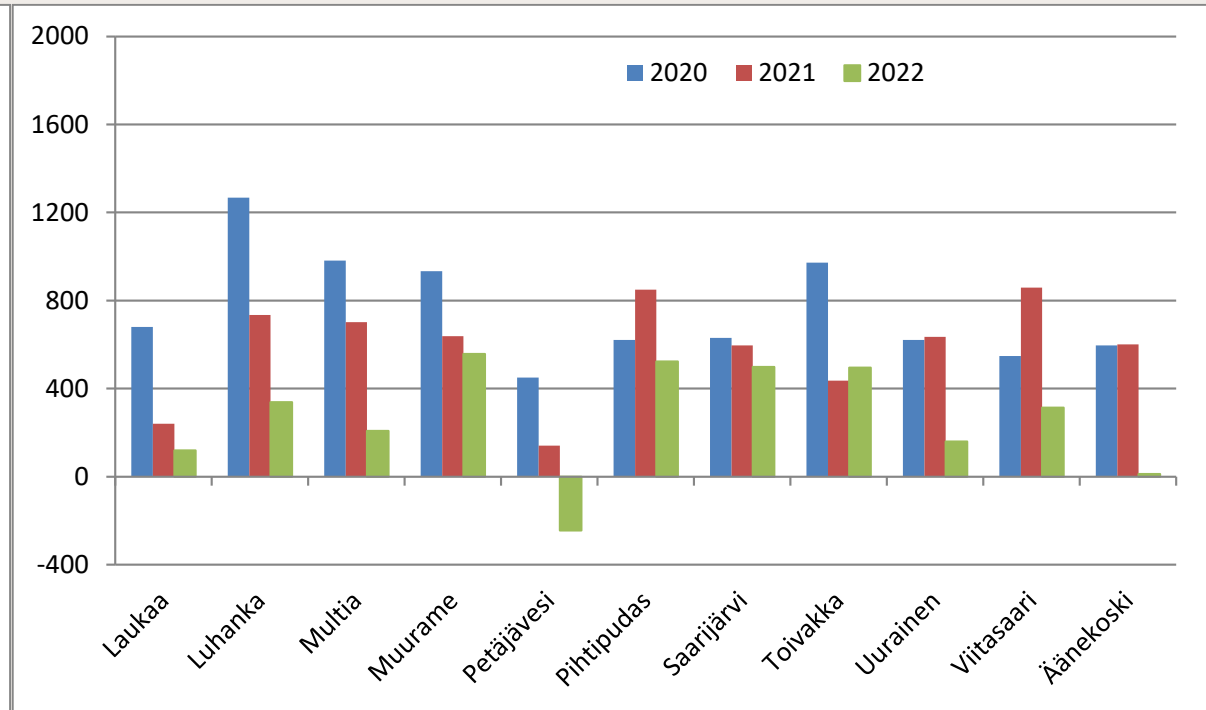
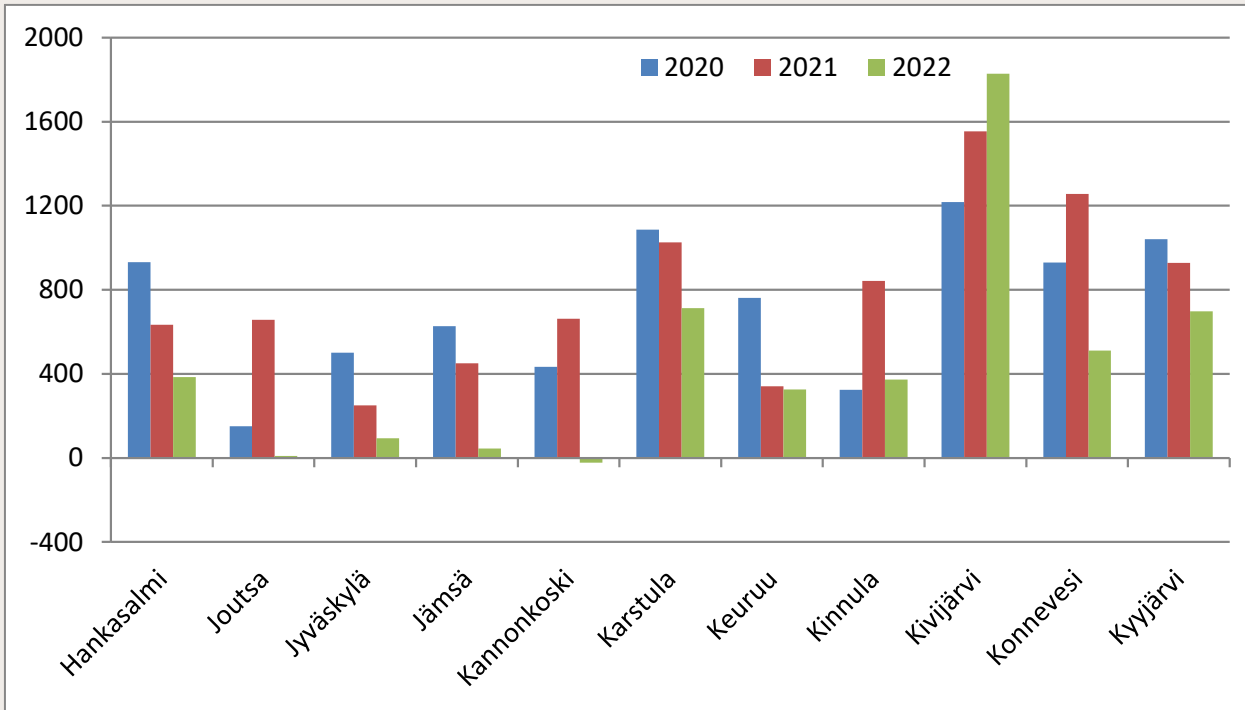

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate toteutui selvästi heikompana kuin edellisvuonna. Vuosikate asukasta kohden oli maakuntien alhaisimpien joukossa.

Keski-Suomessa kolmen kunnan vuosikate ylitti koko maan tason vuonna 2022.

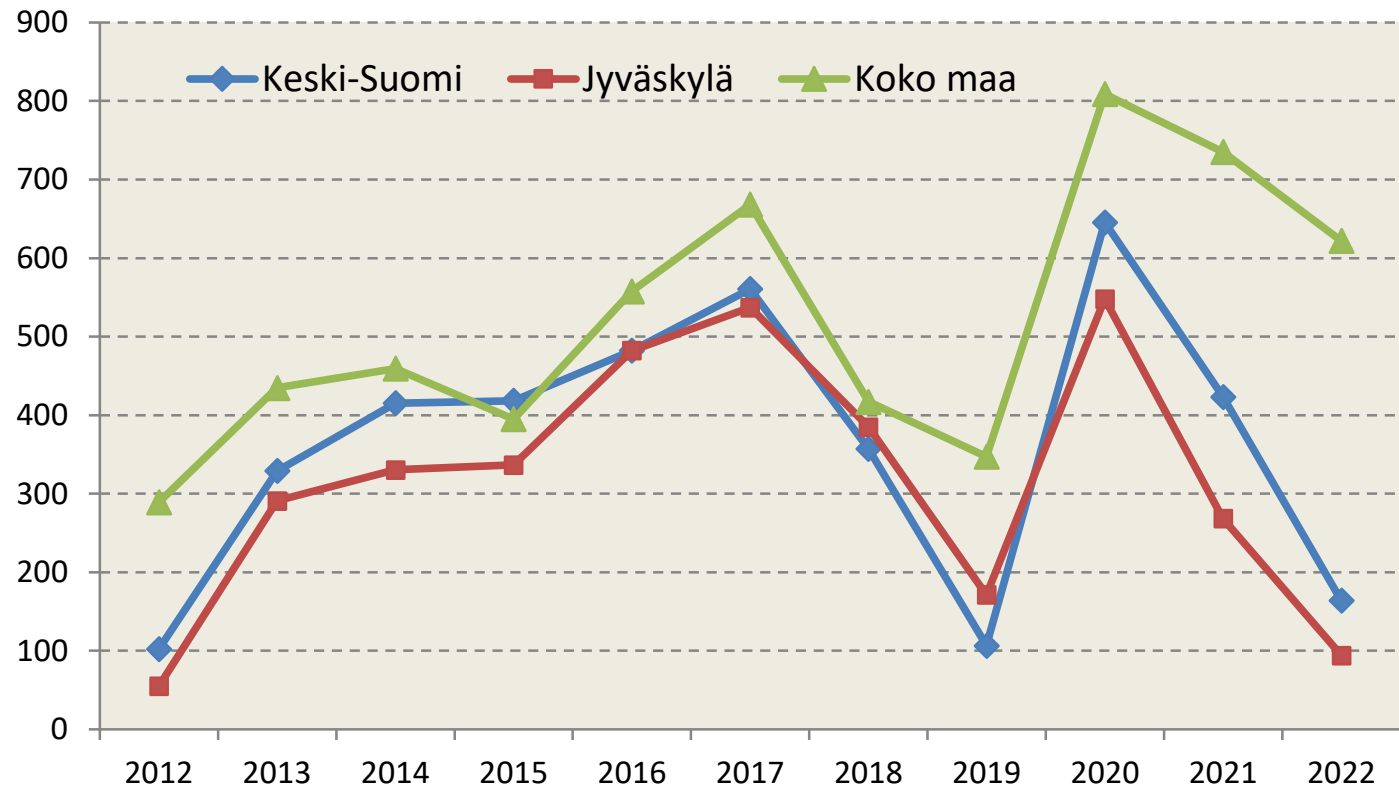

Vuosikate 2020-2022, €/as.

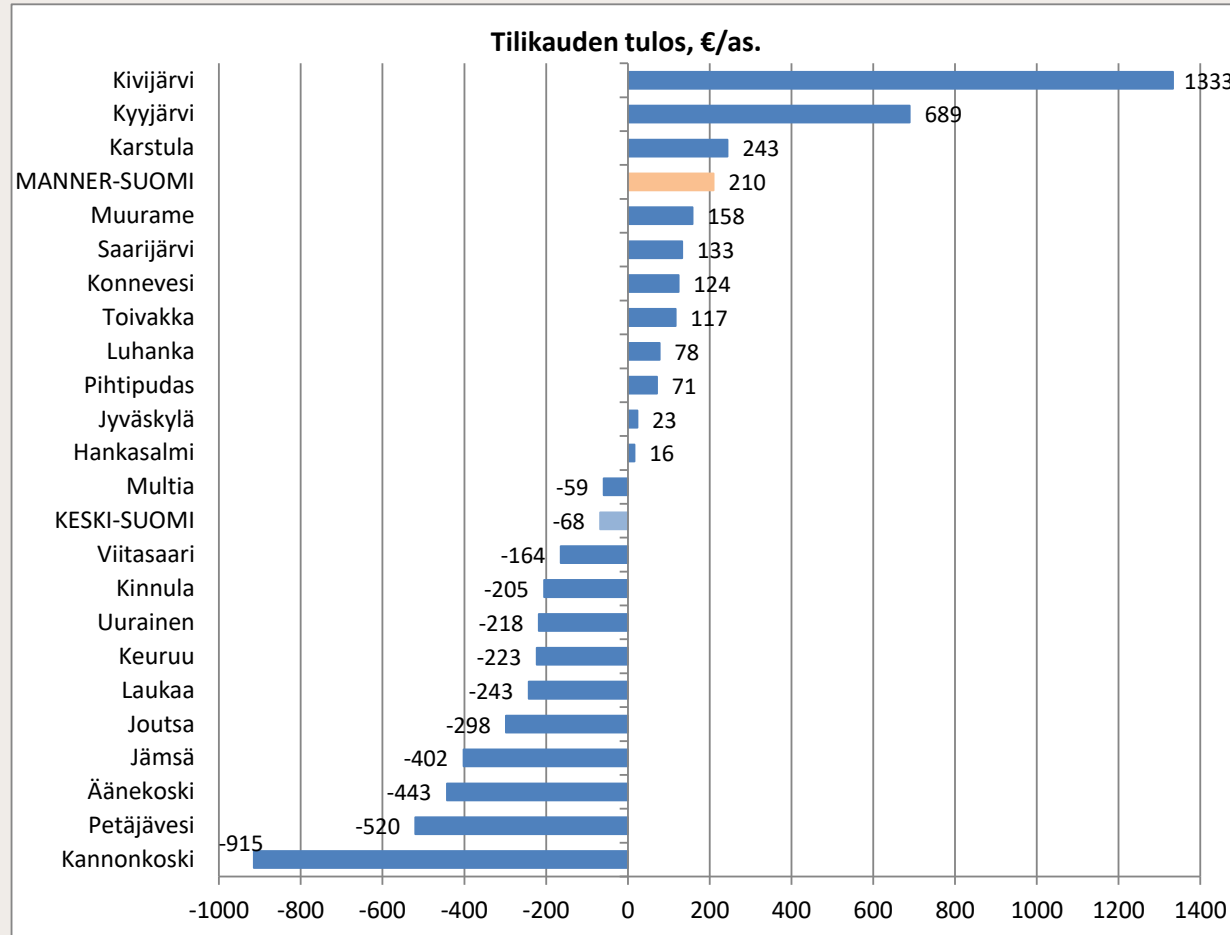

Kuntien vuosikate, €/as. (vuoden 2022 hinnoin)

Tilikauden tulos 2022, €/as.

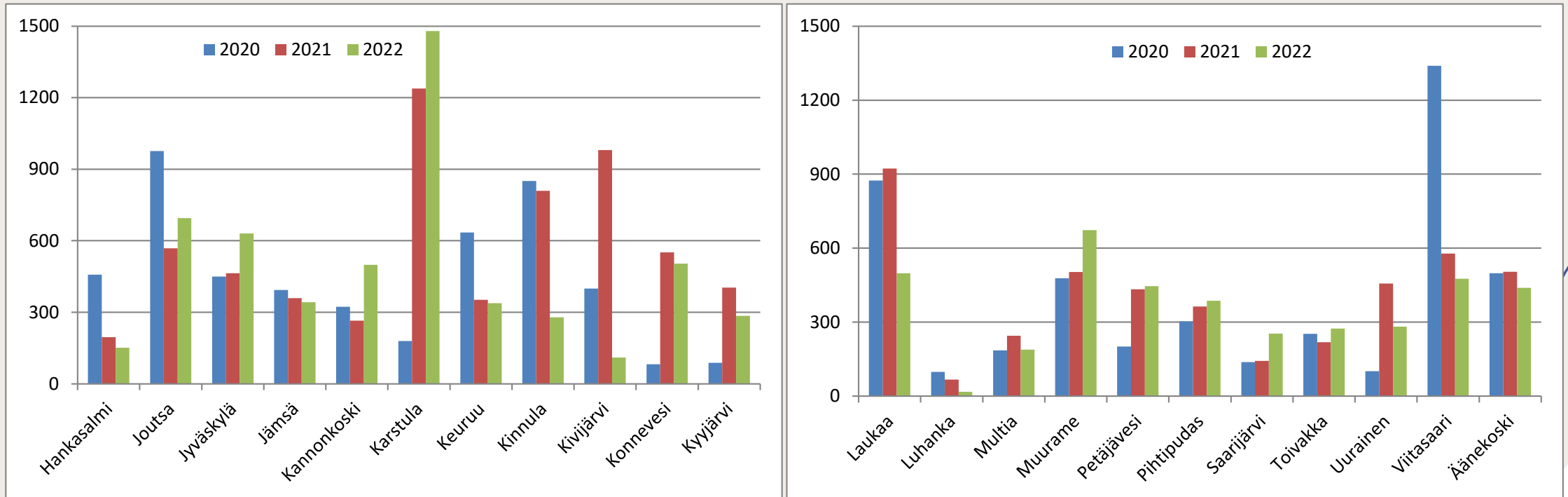
Tilikauden 2022 tulos oli vahva vain harvassa Keski-Suomen kunnassa. Puolessa kunnista tulos oli negatiivinen.

Keski-Suomen kuntien tuloslaskelmiin sisältyy pakollinen varaus KSSHP:n alijäämien kattamiseksi.

Manner-Suomessa oli 89 negatiivisen tuloksen tehnyttä kuntaa määrän kasvaessa edellisvuodesta.

Investoinnit (brutto) 2020-22, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut bruttoinvestoinnit:

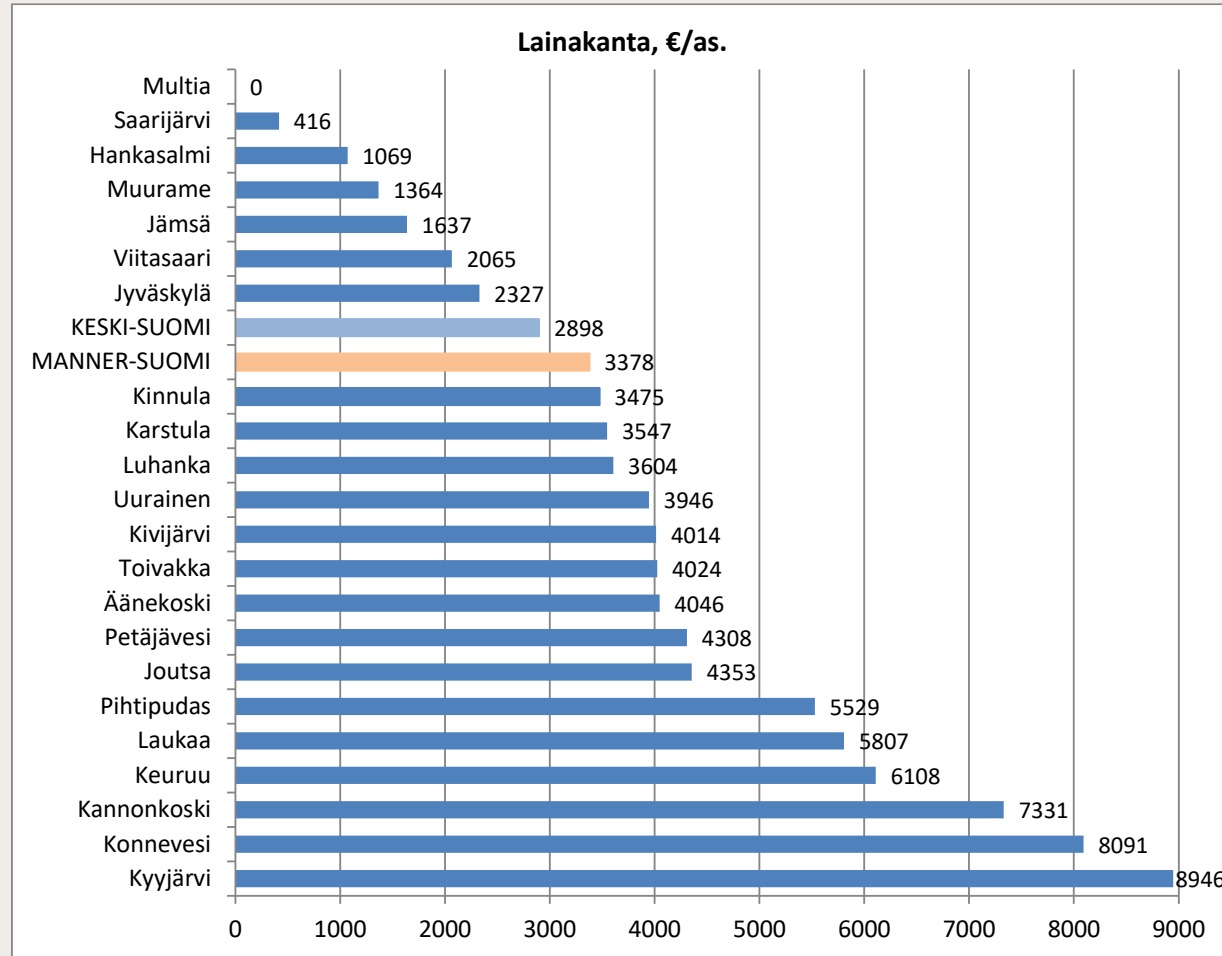
v. 2020: 131 M€

v. 2021: 132 M€

v. 2022: 148 M€

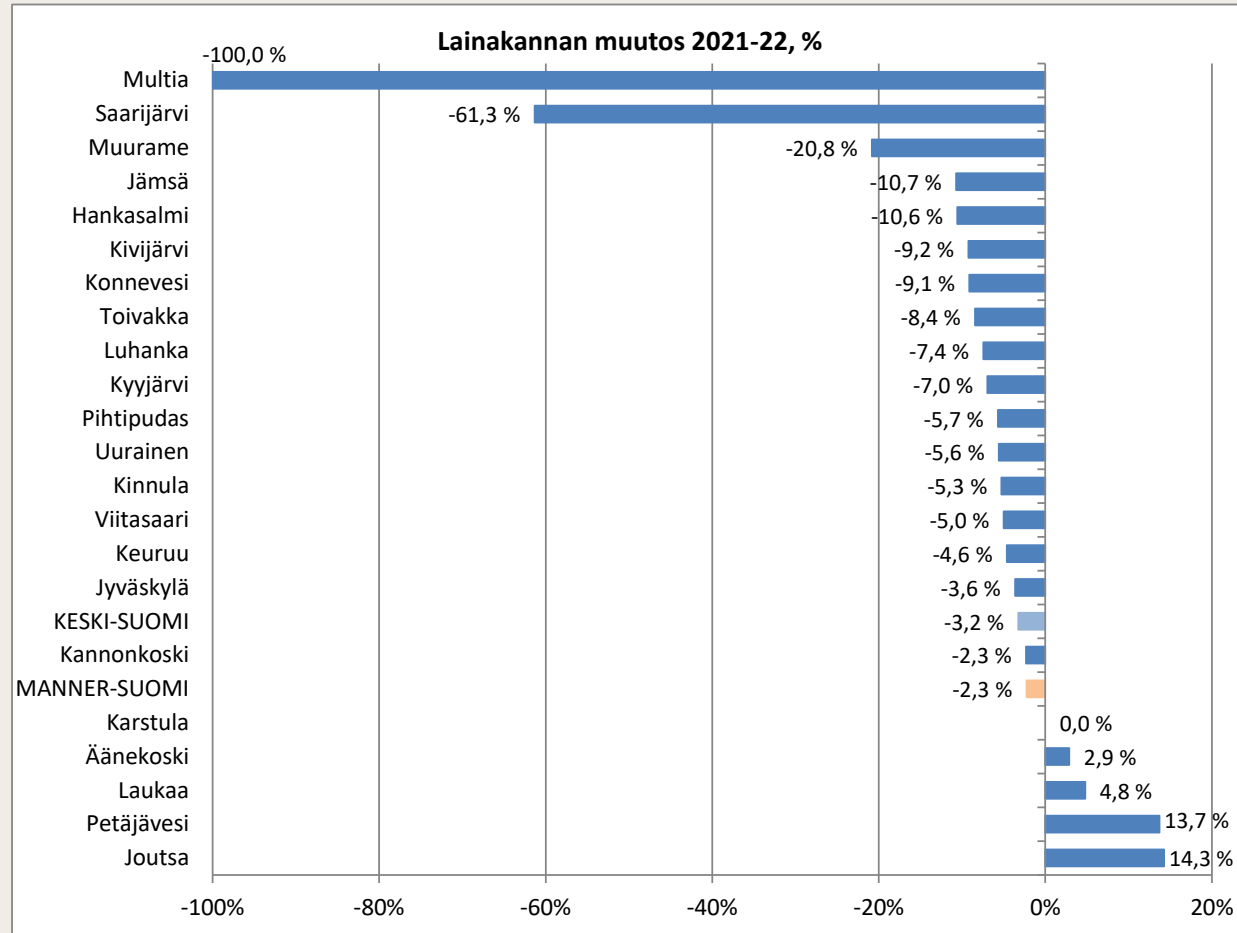
Lainakanta 2022, €/as.

Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta alittaa koko maan tason ja on maan alhaisimpien joukossa. Vaihtelu kuntien välillä on kuitenkin suurta.

Lainakannan muutos 2021-22, %

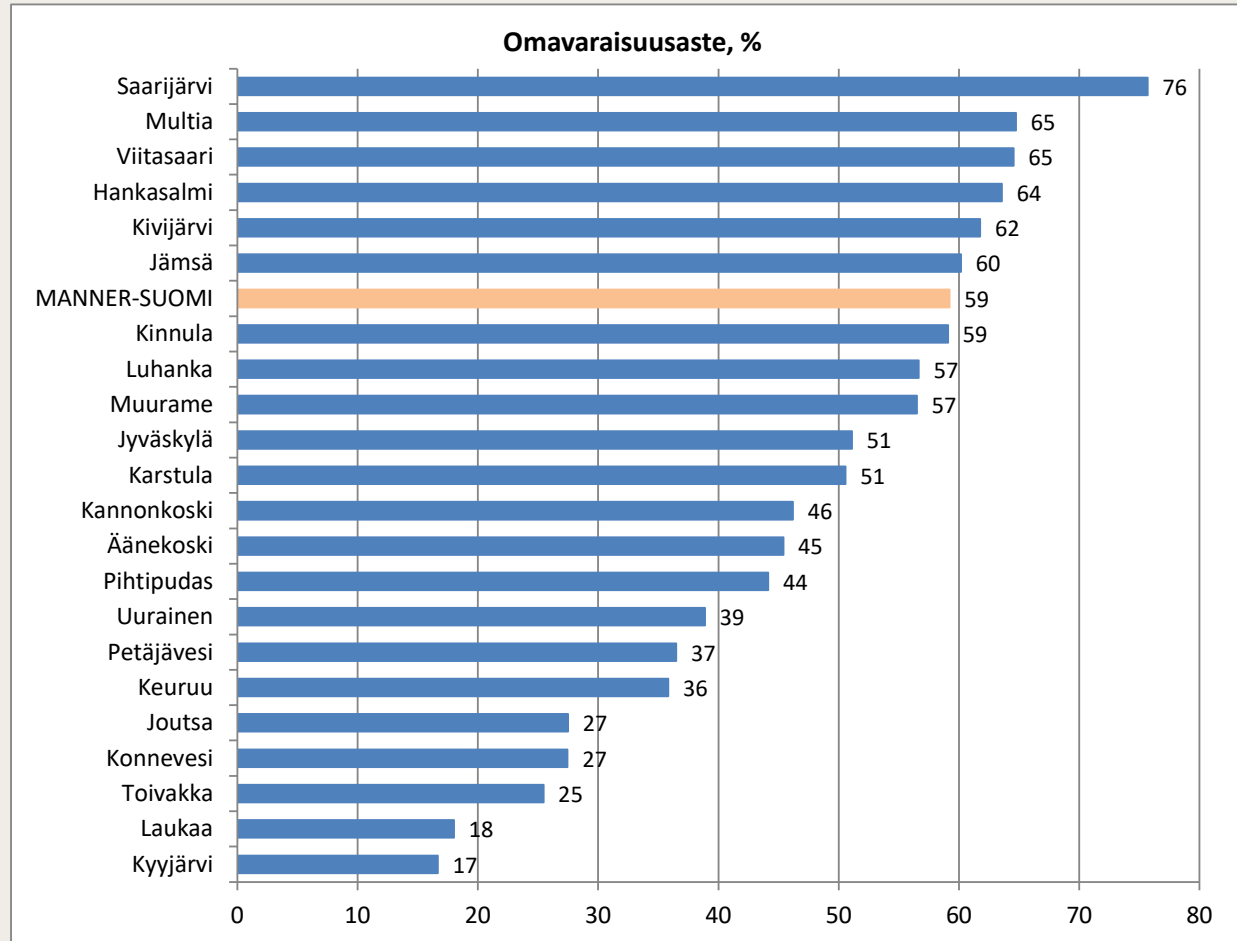

Kuntien lainakanta väheni vuonna 2022 – Keski-Suomessa hieman koko maata enemmän. Keski-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta pieneni jo kolmatta vuotta peräkkäin, kun taas koko maassa lainakannan vähennys oli ensimmäinen 2000-luvulla.

Keski-Suomen kuntien yhteenlasketut investoinnit kasvoivat +16 M€ edellisvuodesta (+12 %). Kasvua oli erityisesti Jyväskylässä.

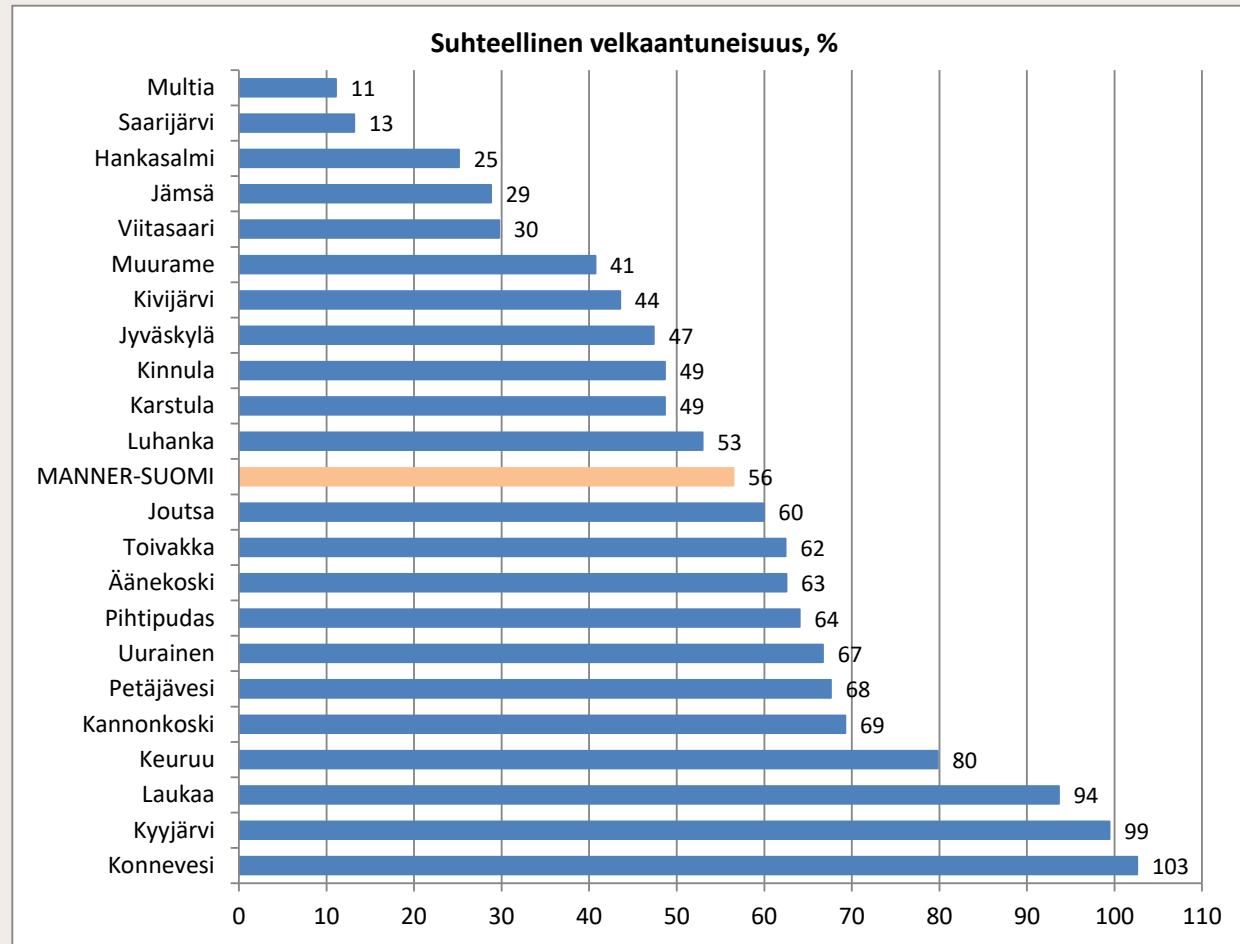

Omavaraisuusaste 2022, %

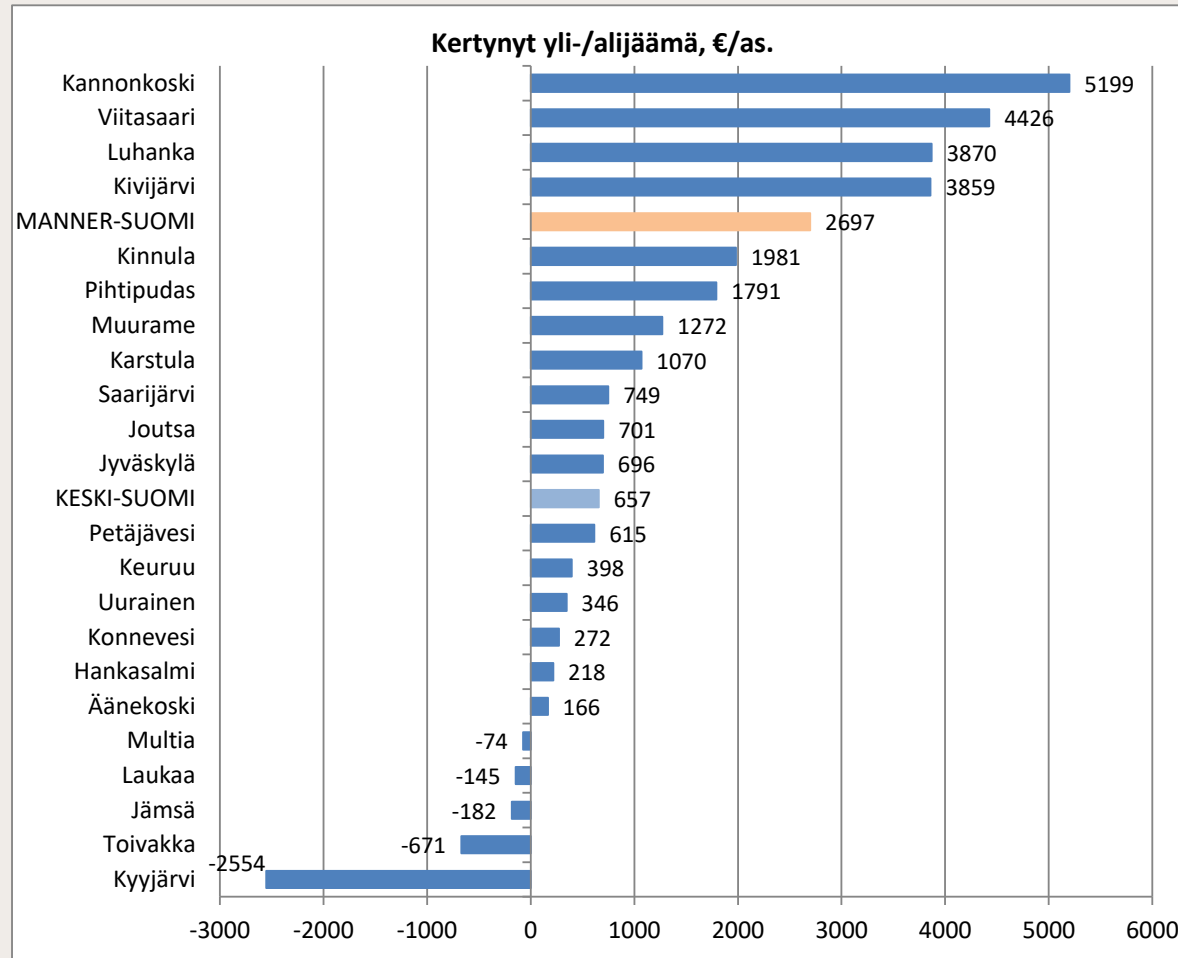

Suhteellinen velkaantuneisuus 2022, %

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2022, €/as.

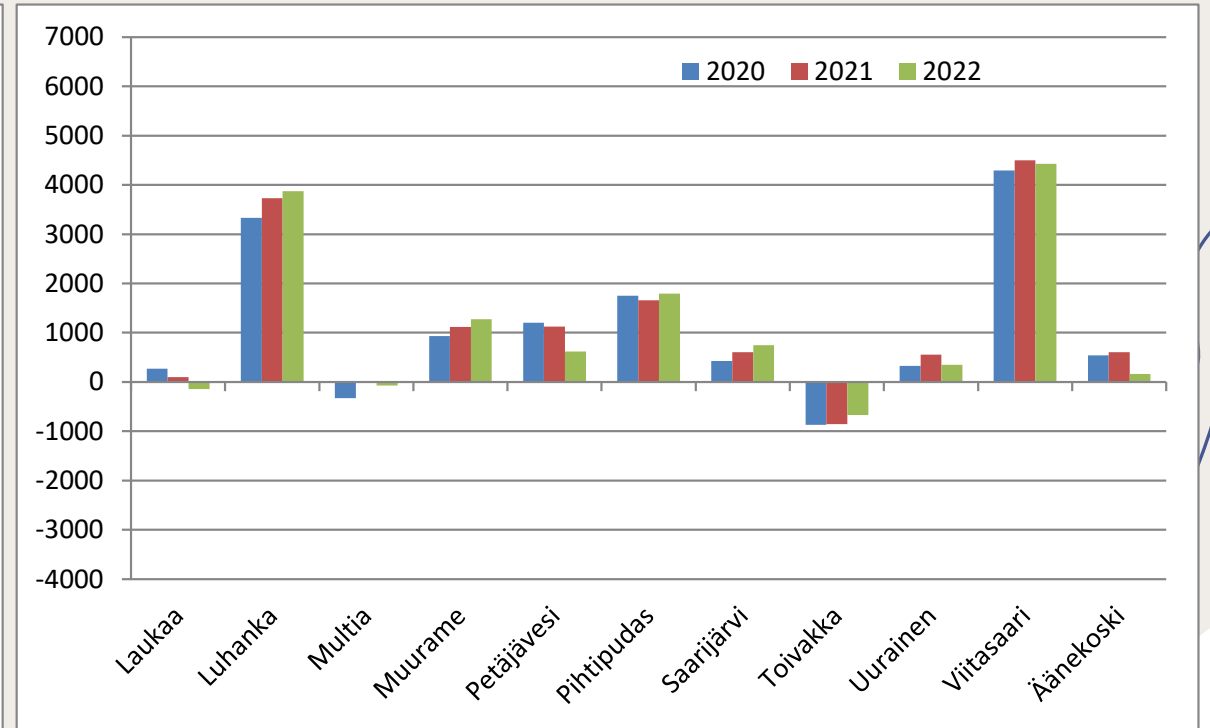
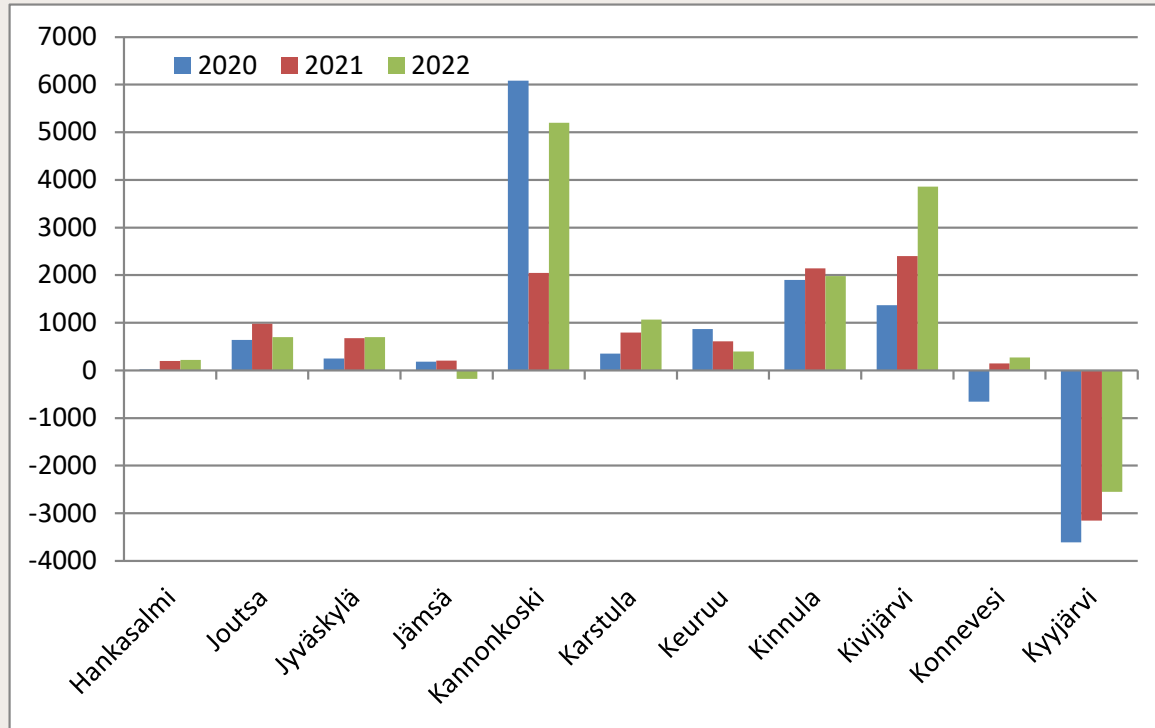

Puolet Keski-Suomen kunnista päätyi negatiiviseen tulokseen, mikä alensi kertynyttä ylijäämää / syvensi alijäämää.

Ylijäämällä mitattuna talouden pelivaraa on valtaosassa Keski-Suomen kuntia koko maahan verrattuna selvästi vähemmän.

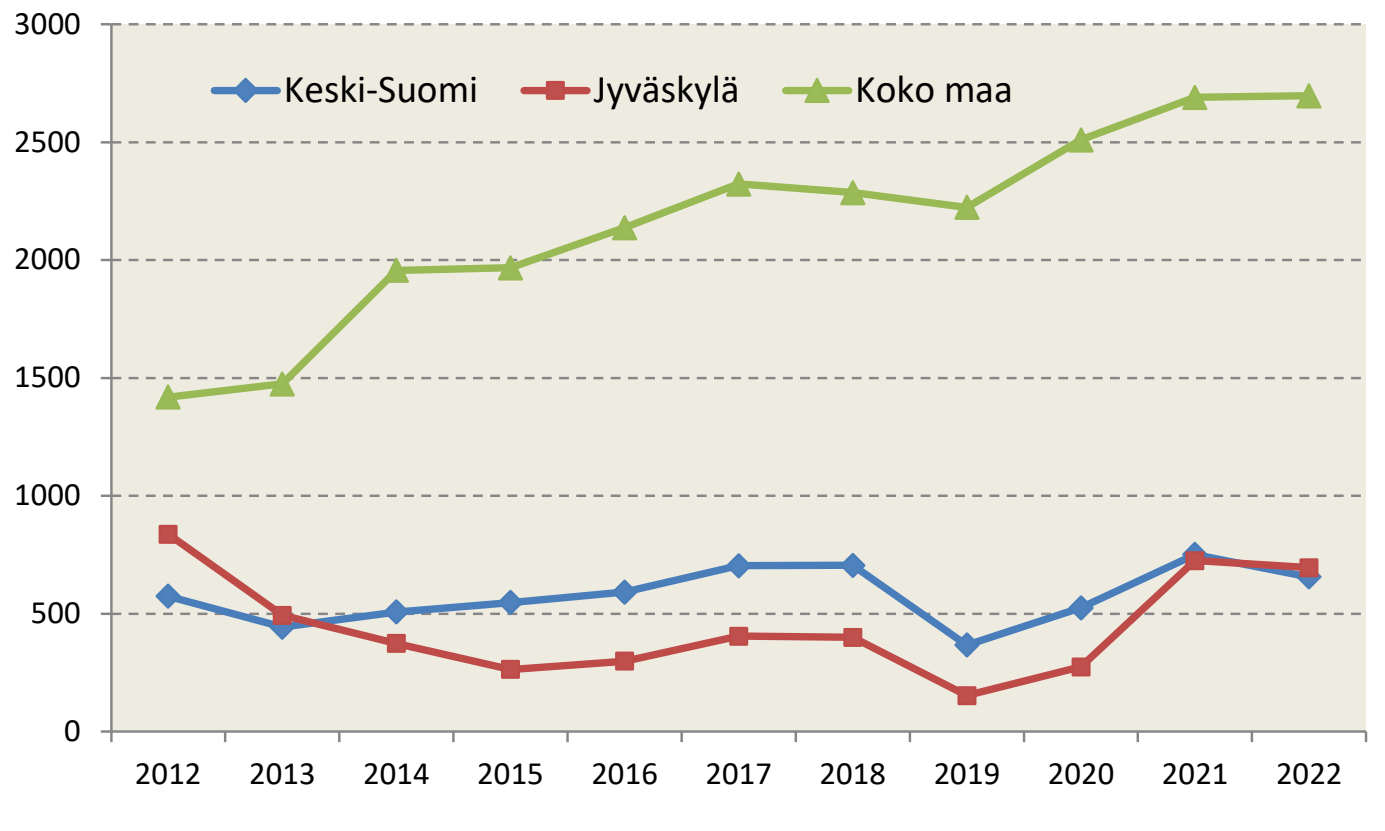

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2020-2022, €/as.

Kuntien kertynyt yli-/alijäämä, €/as. (vuoden 2022 hinnoin)

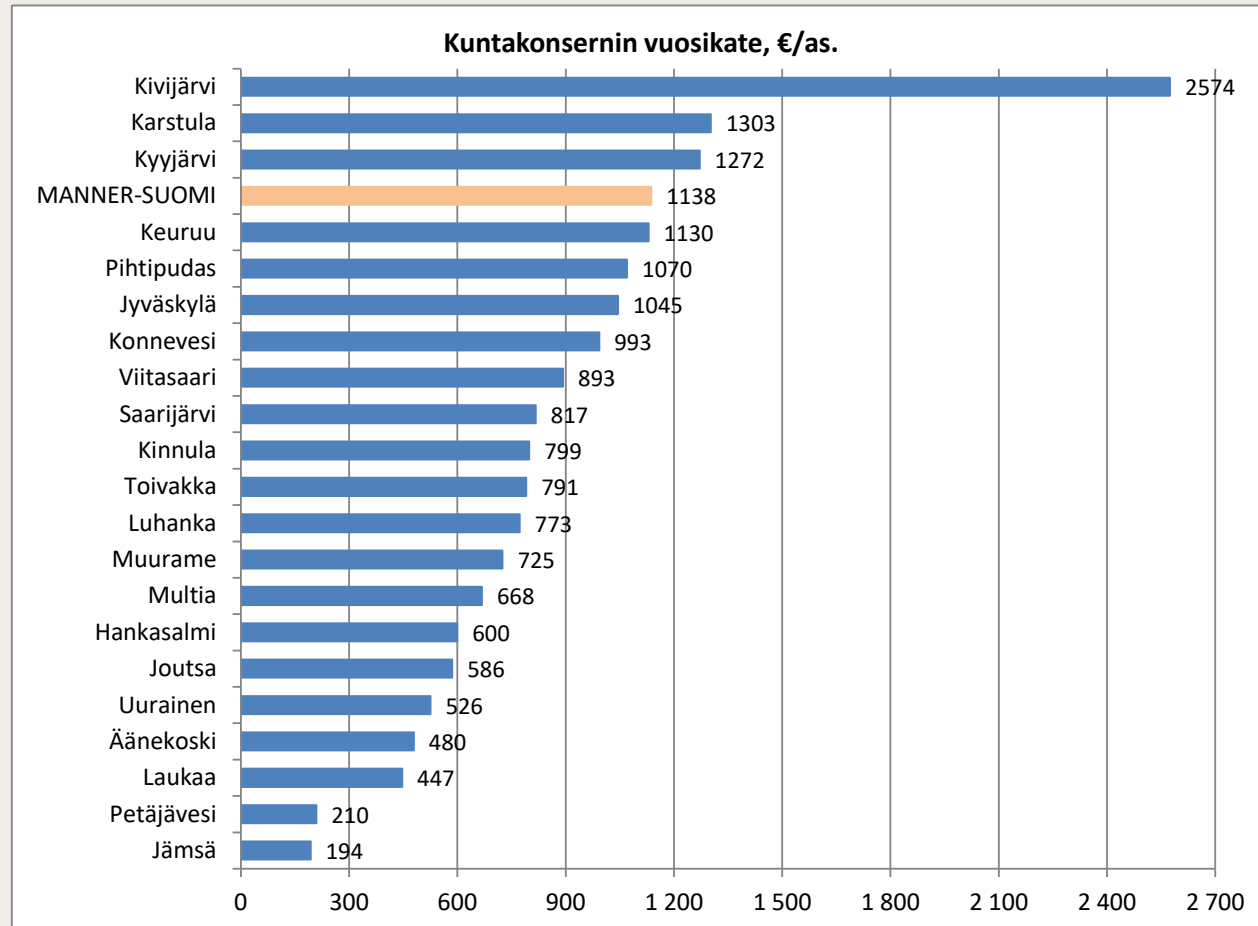

KESKI-SUOMEN LIITTO

KUNTAKONSERNIEN TUNNUSLUKUJA

Kuntakonsernin vuosikate 2022, €/as.

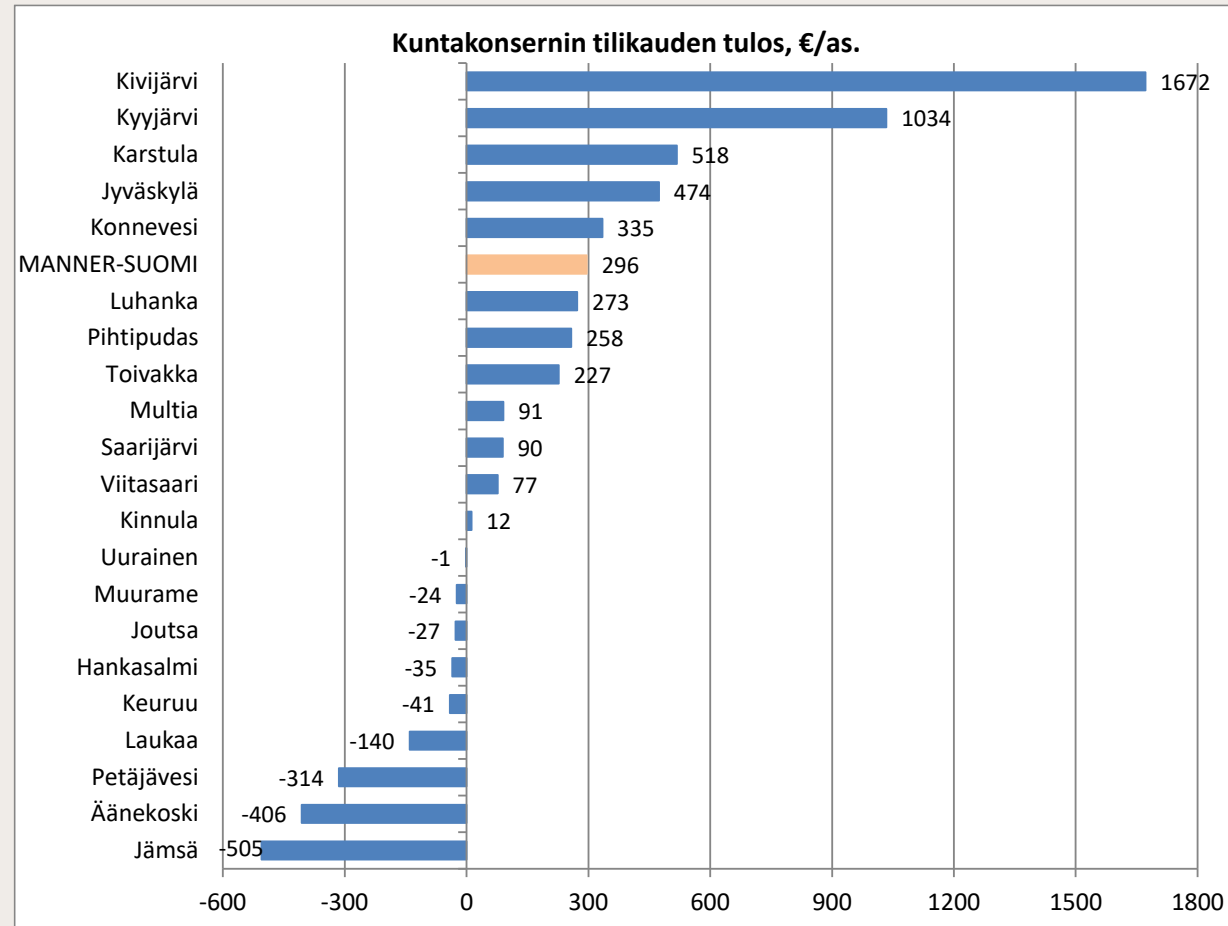
Kannonkosken tieto puuttuu.

Koko maan kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni kahden vahvan talousvuoden jälkeen.

Myös Keski-Suomessa kirjattiin heikennystä, mutta yhdenkään kunnan vuosikate ei painunut negatiiviseksi. Manner-Suomessa oli kahdeksan negatiivisen vuosikatteen kuntakonsernia.

Kuntakonsernin tilikauden tulos 2022, €/as.

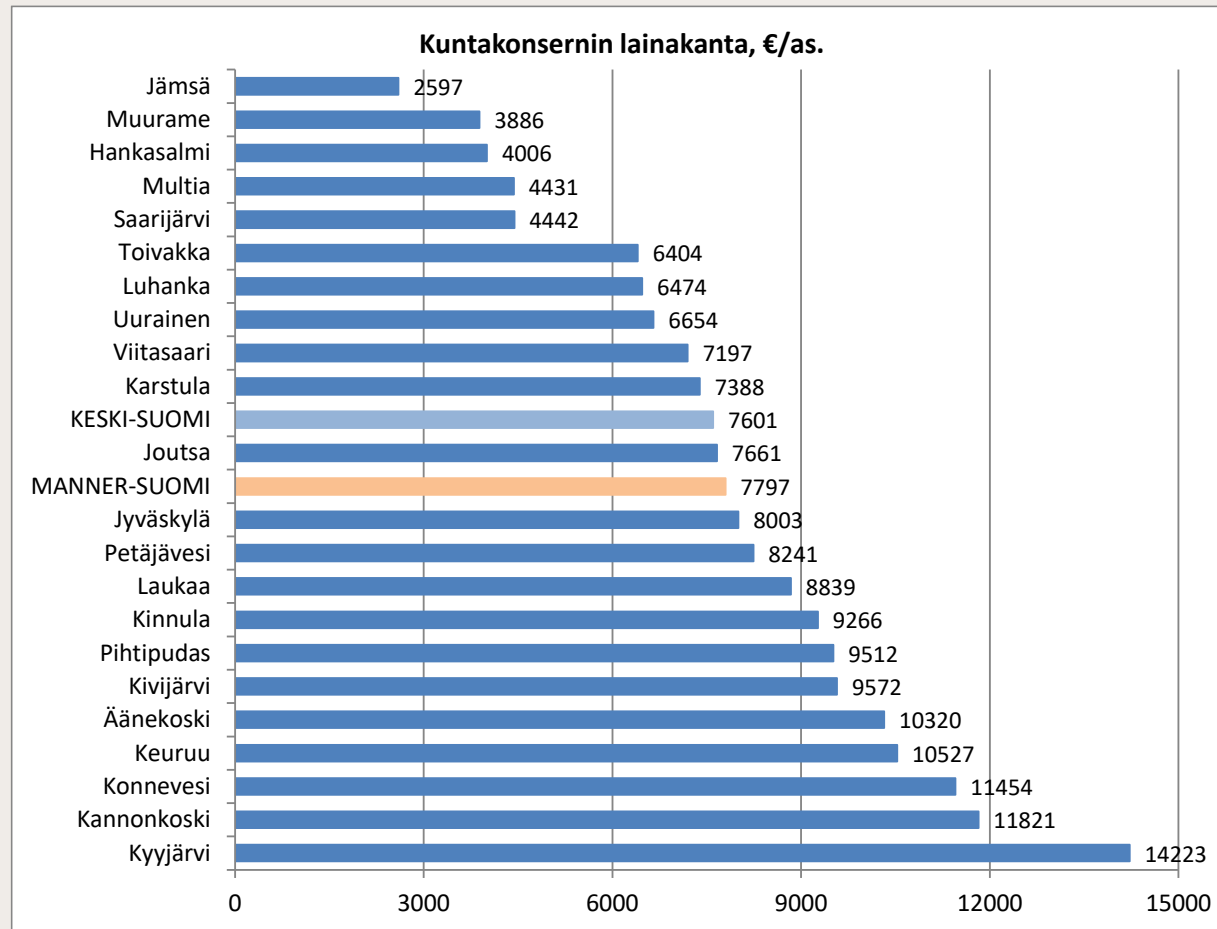
Kannonkosken tieto puuttuu.

Manner-Suomen kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuoden 2021 hyvästä tuloksesta. Tilikauden tulos oli negatiivinen 94 kuntakonsernilla

Keski-Suomessa negatiiviseen tulokseen päätyi lähes puolet kunnista.

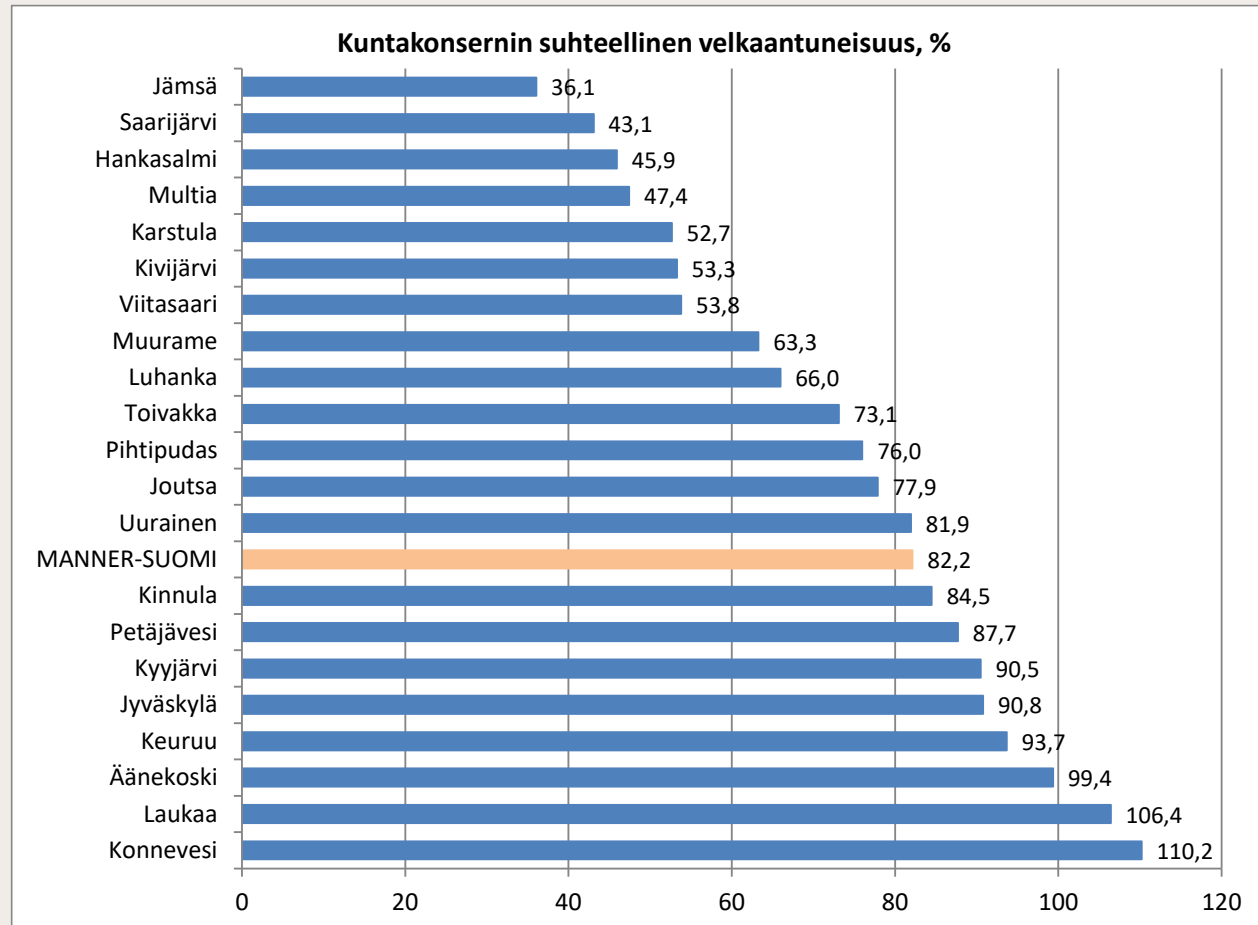
Kuntakonsernin lainakanta 2022, €/as.

Kuntakonsernien lainakanta Keski-Suomessa on hieman koko maata alhaisempi. Keski-Suomen kuntakonsernien yhteenlaskettu lainakanta väheni -2,4 % vuonna 2022, kun koko maassa lainakanta kasvoi 1,8 %.

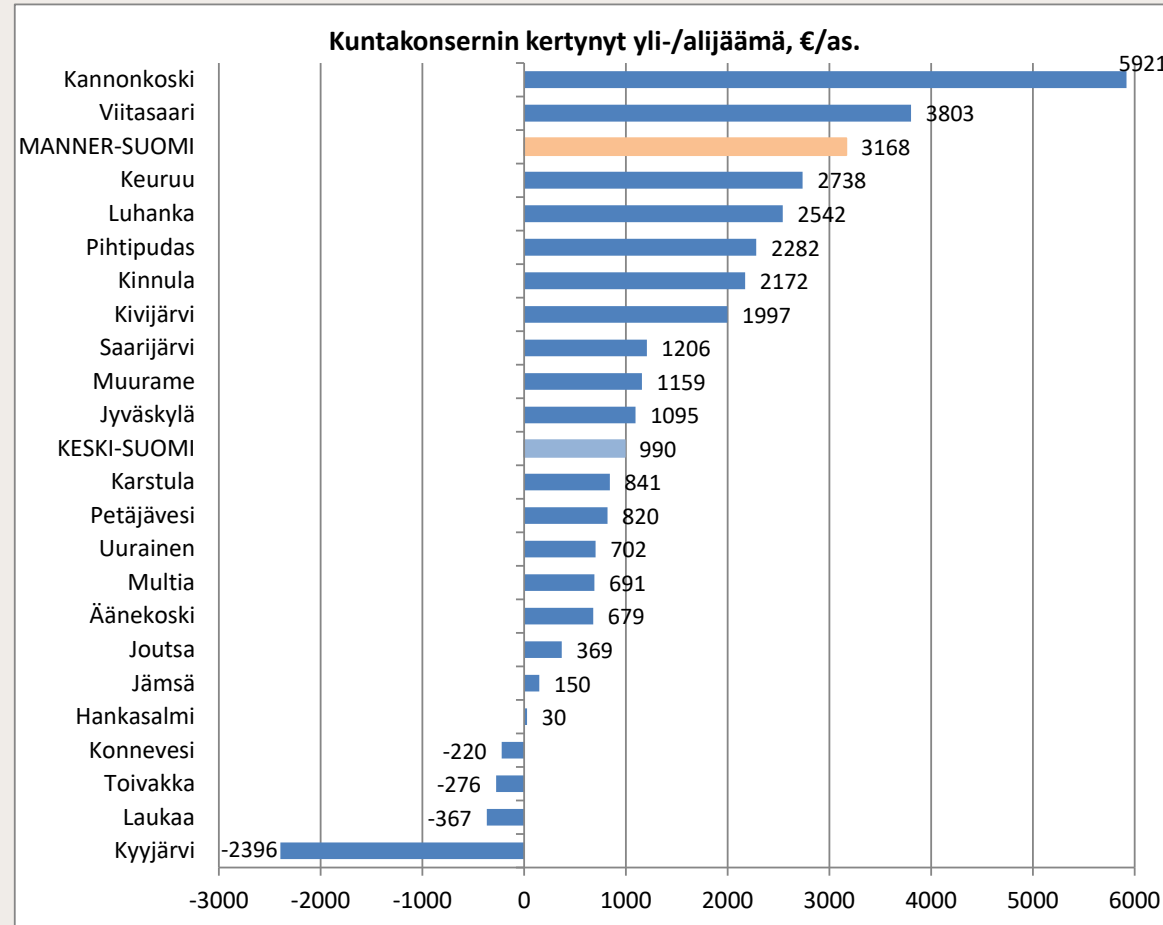
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus 2022, %

Kannonkosken tieto puuttuu.

Kuntakonsernin kertynyt yli-/alijäämä 2022, €/as.

Tiivistäen

- Viime vuodet ovat olleet kuntataloudessa poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätysellisen heikosta tilasta kuntatalous päättyi vuonna 2020 talousluvulla mitattuna varsin hyvään tilanteeseen. Vahvaan tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama koronatuki, joka ylitti selvästi pandemiasta kunnille aiheutuneet taloudelliset menetykset.
- Kuntien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina myös toisen koronavuoden 2021 jäljiltä, ja toteutuivat jopa talousarvioita parempina. Taustalla oli mm. reipas verotulojen kasvu.
- Vuoden 2022 helmikuussa Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainaan, mikä johti mm. energian kallistumiseen ja hintojen ja korkojen nousuun. Koko maassa kuntatalous oli juuri ja juuri tasapainossa vuonna 2022. Sekä verotulot että valtionosuudet kasvoivat, mutta myös kulut olivat ripeässä kasvussa.
- Useassa Keski-Suomen kunnassa vuoden 2022 tilinpäätös toteutui koko maahan verraten keskimääräistä heikompana. Mm. vuosikatteella ja tilikauden tuloksella mitaten Keski-Suomi oli heikoimpien maakuntien joukossa. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta alittaa kuitenkin selvästi koko maan tason.
- Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyivät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen.